

Rădăcini

Anul 15, numărul 1, ediție de Paști-Rusalii, 2026

Revistă de istorie, cultură și tradiții locale,
editată de Asociația Culturală „Pro Memoria”.
Scrisă de osiceni, cu osiceni – nu doar pentru osiceni.

REVISTA RĂDĂCINI
ASOCIAȚIA CULTURALĂ PRO MEMORIA
www.asociatiaculturalapromemoria.ro
CONTACT
E-mail: promemoriaosica@gmail.com

Facebook: <https://web.facebook.com/Asociatia-Culturala-Pro-Memoria-Osica-de-Sus-100458841587419>
Cont bancar (IBAN): RO95 BTRL RONC RT0C W693
2301 (Banca Transilvania)
Cod de identificare fiscală: 26461202

Punct de vedere

Mihaela Marin – *Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus – arhitectul tăcut al viitorului unei comunități* | 2

Viața spirituală

Preot Daniel Nicușor Preda – *„Cât ascuți de Dumnezeu atât ascultă și Dumnezeu de tine”* | 3

File de istorie

110 ani de la intrarea României în Primul Război Mondial
Marius Sebastian Dumitrașcu – *Jurnalul durerii – Mărturiile luptătorilor care au scăpat din iad* | 5

Osica Ta

Și eu am mers pe Linia Mare
Elena Raicea (Maxut) – *O viață de om așa cum a fost* | 8

Drum de suflet

Ștefania Polizu – *Montreal – Osica, drumul meu de suflet* | 14

Osiceanul de cînste

Gabriela Ionescu – *La ciupercăria din Osica a familiei Radu* | 18

Heleșteiele din Vlădueni

Ion Sârbu – *Heleșteiele din Vlădueni* | 21
Eleonora Dinu – *Heleșteul și privighetorile* | 23

Oameni care au fost

Nicolae Coande – *Constantin (Costică) Coande* | 24

Foto document

Virginia Lăpădatu – *Documente aparținând familiei Drăgan I.T. Dumitru* | 26

Cărțile osicenilor noștri

Poezie
Marian Drăghici – *Bătrânul ego în dimineața de după moarte* | 42
Proză
Nicolae Drăghici – *Tomiță* | 42
Marin Trașcă – *Partizanca* | 44
Debut
Mihai Duică – *Nostalgie și întrebări* | 46

Seară de introspecție și libertate

Popa Cornelia – *Literatura ca oglindă a sufletului* | 48

Paginile tinerilor osiceni

Mihalache Mădălina Gabriela – *Mărțișorul* | 50
Rezeanu Daria – *Florile de primăvară – simboluri ale reînnoirii materiei și ale sensibilității umane* | 51

Deschideri

Daiana Postescu – *„Baba” Caragea (evocare)* | 53

Meridiane

Dumitru (Adi) Stanca – *Japonia, în culorile toamnei (II)* | 55

Colectivul de redacție:
Mihai Duică, Marius Sebastian Dumitrașcu, Gabriela Ionescu (redactor-șef), Virginia Lăpădatu (director), Virgil Lăpădatu, Dumitru Stanca, Ion Surdu, Mihaela Marin, Bibiana Torcea

Colaboratori permanenți:
Paul Aretzu, Nicolae Coande, Nicolae Drăghici, Ștefania Polizu (Montreal, Canada)

Revista RĂDĂCINI este editată de Asociația Culturală *Pro Memoria* în colaborare cu Primăria și Consiliul Local Osica de Sus

Răspunderea pentru opiniile exprimate aparține autorului, nu redacției.

Autorii articolelor nu sunt plătiți pentru publicarea acestora în paginile revistei.

ISSN: 2285-0422

Prof.
MIHAELA MARIN
director al Liceului Teoretic
„Ion Gh. Roșca”,
Osica de Sus

punct de vedere

Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus – Arhitectul tăcut al viitorului unei comunități

Există o barieră invizibilă în România, una care desparte brutal destinele tinerilor noștri: distanța dintre asfaltul marilor orașe și comunitățile rurale. Ca director al Liceului Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus, văd zilnic această provocare, dar și potențialul uriaș al tinerilor din Osica de Sus și din localitățile învecinate. Punctul meu de vedere este clar: misiunea noastră la Osica de Sus nu este să administrăm nepuțința, ci să demonstrăm că performanța academică nu are granițe geografice.

În contextul educațional actual, un liceu teoretic din mediul rural nu își poate permite luxul de a fi doar un spectator al procesului de învățământ. Din poziția de director, consider că succesul instituției pe care o conduc se măsoară prin trei indicatori vitali: combaterea abandonului școlar, succesul la examenul de Bacalaureat și, în final, confirmarea valorii noastre prin admiterea elevilor la facultate.

Pilonul central al strategiei noastre recente a fost implementarea Programului Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS). PNRAS - Osica de Sus nu a fost doar un proiect cu fonduri europene, ci o ancoră de salvare pentru elevii de gimnaziu. Prin acest program, am reușit să transformăm școala într-un spațiu de sprijin activ: am oferit ore de remediere, consiliere psihologică, excursii, și, esențial, resurse digitale și săli de lectură dotate cu mobilier, care reduc decalajul dintre sat și oraș. Punctul meu de vedere este ferm: nicio strategie pedagogică nu poate funcționa dacă nu asigurăm prezența elevului la cursuri și motivația lui de a rămâne în sistem.

Pentru elevii din Osica de Sus și din localitățile învecinate care aleg liceul nostru, examenul de Bacalaureat este „pașaportul” către o viață aleasă, nu una acceptată de nevoie. În strategia noastră de management, pregătirea pentru acest examen este o prioritate absolută. Fiecare reușită la Bacalaureat este o dovadă că rigoarea pedagogică a profesorilor noștri și ambiția elevilor pot concura cu orice liceu de prestigiu.

Misiunea noastră nu se încheie odată cu ultima probă a examenului. Succesul real al Liceului Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus se vede în listele de admiși ale universităților. Când absolvenții noștri devin studenți la Medicină, Politehnică, Drept sau ASE, ei devin mândria noastră, dar și modele de urmat. Ca director al acestui liceu îmi doresc să văd cum elevii noștri ajung de pe băncile școlii din Osica de Sus direct în amfiteatrele facultăților, pregătiți să devină specialiștii de care România are nevoie.

O chemare la încredere în educația locală: Să fii manager la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus înseamnă să fii ancorat în realitate și, în același timp, optimist. Trebuie să crezi în potențialul elevului de la sat mai mult decât crede el însuși. Public acest punct de vedere pentru că vreau ca toți părinții din zonă să știe că, la Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus nu se face doar „supraviețuire educațională”. Se face performanță, se implementează proiecte europene, culturale și se transformă visurile în cariere solide.

Vă invit să priviți Liceul Teoretic „Ion Gh. Roșca” Osica de Sus nu ca pe o „școală de provincie”, ci ca pe ceea ce este de fapt: cel mai puternic motor de modernizare și succes pentru tinerii din comunitatea noastră.

Pr. DANIEL PEDA

viața spirituală

„Cât asculți de Dumnezeu atât ascultă și Dumnezeu de tine”

Sfântul părinte Arsenie Boca s-a născut la 29 septembrie 1910 în satul Vața de Sus. Încă din tinerețe a demonstrat o inteligență remarcabilă și o înclinație profundă spre spiritualitate. A studiat teologia la Sibiu și artele plastice la București, îmbinând credința cu talentul artistic.

A devenit călugăr la biserica Sâmbăta de Sus unde a atras repede atenția prin predicile sale puternice și harul său de a atinge sufletele oamenilor. Credincioșii veneau din toate colțurile țării pentru a-l asculta. Mulți spuneau că avea darul de a „vedea dincolo de oameni”.

În perioada regimului comunist, Sfântul Părinte Arsenie Boca a fost considerat periculos. A fost arestat de mai multe ori și anchetat de autorități. Activitatea sa religioasă a fost restricționată, iar în final i s-a interzis să mai slujească ca preot.

Această perioadă a fost de suferință, dar și de rezistență spirituală. După interdicția de a mai predica, s-a dedicat picturii, cea mai cunoscută lucrare a sa fiind Pictura de la biserica Drăgănescu. Stilul său este unic, îmbinând elemente tradiționale bizantine cu simboluri moderne și chiar controversate de către unii oameni.

Moare în 1989. Mormântul său de la mănăstirea Prislop a devenit un loc de pelerinaj pentru mii de credincioși care vin să se roage.

Multe persoane au adus mărturie despre minunile pe care le-a înfăptuit Sfântul Părinte Arsenie Boca. Una dintre mărturiile este relatată și de doamna preoteasă Ileana Ramba din Brașov.

”M-am născut în anul 1935, într-o familie de oameni săraci dintr-o localitate de munte, de lângă Brașov. Primul copil născut în familia mea a fost un băiat sănătos și frumos, iar al doilea copil am fost eu, care m-am născut infirmă de ambele picioare, slabă și pipernicită. Femeile din sat care m-au văzut o îndemneau pe mama să nu-mi dea de mâncare, ca să mor. Iar mama le punea: „Dacă Dumnezeu mi-a dat-o așa, eu îi dau de mâncare și apoi să facă El ce-o vrea cu ea”. Iar moașa care a asistat-o pe mama la nașterea mea, că atunci nu mergea nimeni la spital să nască, i-a zis mamei: „Ai grijă să nu mai ai alți copii, că toți o să fie schilozii!”. După mine mama a mai avut șapte copii, patru băieți și trei fete. Da, șapte copii, toți întregi, sănătoși și frumoși.

La vârsta de 3 ani m-au dus la operație, dar nu s-au putut termina tratamentele la picioare că era înainte de război (al Doilea Război Mondial), au venit deportările sașilor, iar medicul care mă operase, de frica deportării și-a omorât cele două fiice și soția și apoi s-a sinucis. Apoi a venit războiul, eu am rămas tot chinuită.

La șapte ani m-au dus la școală, noroc că nu era școala departe de casa părintească și cu mare greu mergeam până acolo. Umblam foarte greu. Îmi aduc aminte că bu-nica îmi dădea câte un băț în mână și-mi spunea: „Umblă drept, tu, umblă drept!”.

Când m-a dus tata la școală, învățătoarea nu a vrut să mă primească, zicându-i: „Du-o acasă și-o pune la gura sobei să aibă grijă de foc, că la altceva nu e bună”. Dar tata i-a zis: „Eu ți-am adus-o ca s-o înveți carte, iar dacă nu vrei, te dau în judecată”. Învățătoarea n-a mai zis nimic și m-a primit. Acolo am întâmpinat alte greutăți. Copiii nu voiau să se joace și să vorbească cu mine. De câte ori mergeam în recreație și după școală, plângeam...

În vara anului 1948 o verișoară a mamei a venit în sat și spunea la toată lumea să meargă la mănăstire la Sâmbăta, că e acolo un mare proroc, care-ți spune tot ce ai făcut și chiar și ce gândești. Ea locuia în Brașov, a auzit de Părintele Arsenie și s-a dus la mănăstire. Când a ajuns ea la mănăstire, Părintele era într-un grup de oameni și le vorbea. Ea nu știa că-i Părintele. S-a apropiat de grup să asculte și Părintele o strigă: Tu, cea cu cârpa roșie, vino mai aproape!” Ea s-a uitat în dreapta și în stânga, să vadă pe cine striga, dar Părintele continua: Nu te mai uita în dreapta și în stânga, că pe tine te strig, cea cu basma roșie”. Ea era. S-a apropiat și Părintele i-a zis: „Du-te prin sate și-L propovăduiește pe Hristos”. Atunci ea a simțit o putere. A venit în sat și s-a dus aproape la fiecare casă și spunea de proorocul de la Sâmbăta. Atunci s-au dus din sat de la noi 40-50 de persoane la Sâmbăta și toți au venit entuziasmați și plini de credință. Părintele le spusese ce necaz aveau sau ce gândeau și le-a dat sfaturi ce să facă.

“Bine, mă, fie!”

În vara anului 1949 a venit verișoara mamei și m-a cerut de la mama să merg la Părintele Arsenie. Mama m-a lăsat. Pe Părintele Arsenie îl mutase de la Sâmbăta la Mănăstirea Prislop. Am plecat cu trenul cu vreo 10-12 credincioși,

pe care nu-i cunoșteam. După ce am coborât din tren, aveam vreo 10-15 km de mers pe jos, dar credincioșii au tocmit o căruță cu cai, au pus bagajele în căruță și pe mine peste ele.

Am ajuns la sfânta mănăstire spre seară. Mănăstirea era fără porți și cu mult măraciniș. Nu mai știu unde am dormit, în vreo magazie. A doua zi dimineața am mers în partea dreaptă a mănăstirii și ne-am așezat în rând, în picioare, să-l așteptăm pe Părintele Arsenie să vină să ne dea binecuvântare. Fiecare avea în mână câte ceva. Lângă mine era o doamnă din Brașov și m-a întrebat: „Tu n-ai adus nimic să-i dai Părintelui?” Eu nici n-am știut, nici nu m-am gândit c-ar trebui să-i dau ceva. I-am răspuns: „Nu!”. Atunci ea mi-a dat un pachetel, cât un pachet de chibrituri - nu știu ce o fi fost în el și mi-a zis: „Dă-i asta Părintelui și cere-i ceva!”

La un moment dat coboară Părintele din chilia dânsului: înalt, îmbrăcat într-o reverendă albă, cu o centură neagră la mijloc, cu părul negru și lung până la umeri și cu niște ochi albaștri, albaștri... Eu eram a 5-a sau a 6-a din rând. A ajuns la mine. Emoții mari, eu, fată de la țară, timidă, rușinoasă, tremuram toată. Când a ajuns în dreptul meu a întins mâna să mă binecuvânteze; eu am întins pachetelul și am zis în gând: „Părinte, ajută-mă să pot umbla!”. În gând am zis, nu eram în stare să scot un cuvânt. Dânsul a lăsat mâna în jos, s-a dat un pas înapoi, m-a privit din cap până la picioare și de la picioare până la cap și m-a binecuvântat, zicând cu voce tare: „Bine, mă, fie!”. Am simțit un fior și o putere m-a străbătut prin șira spinării. Atunci mi-a dat putere să pot umbla pe picioare. Am început să plâng, iar dânsul a trecut mai departe.

Credincioșii m-au înconjurat și m-au întrebat ce am cerut, că mi-a dat Părintele. Eu nu le-am spus, ci am tot plâns...”

**MARIUS SEBASTIAN
DUMITRAȘCU**
profesor

file de istorie

**110 ani de la intrarea României
în Primul Război Mondial**

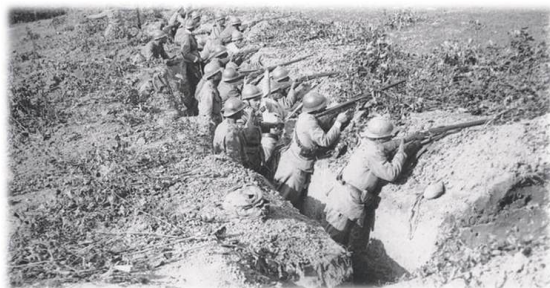
Jurnalul durerii – Mărturiile luptătorilor care au scăpat din iad

Uneori, istoricii sau profesorii de istorie își lipesc sufletul de un anumit eveniment sau personalitate istorică atât de tare, astfel că oricât de mult s-ar îndepărta de el, ironia istoriei îi va aduce la același subiect și oricât de specializați ar fi pentru o anumită perioadă istorică, acel episod va reprezenta mereu un mister și un deliciu cărturăresc și științific.

Specializat în Istorie Medievală Universală și Românească, personal am fost întotdeauna îndrăgostit de evenimentele premergătoare Primului Război Mondial, de Marele Război în sine, dar mai ales de perioada imediat următoare, revenind mereu asupra subiectului cu tot sufletul meu de istoric.

Reprezentând un subiect atât de larg încât s-ar putea scrie sute de volume, nu vreau să revin asupra descrierii evenimentelor, pentru că s-a mai făcut și s-a făcut bine, nici prin întocmirea unor noi liste cu participanți, eroi și veterani pentru că mereu vor fi incomplete, ci vreau să relatez în integralitate două scrisori, mărturii din timpul războiului, scrise/dictate de doi osiceni participanți la Primul Război Mondial și poate chiar la al Doilea Război Balcanic, doi prizonieri, care poate fără să își dea seama au redat pe deplin dramele și suferințele luptătorilor români pe câmpurile de bătălie și în prizonierat pe meleaguri străine.

Dintre prizonierii întorși acasă, numai **Andrei Lăpădatu**, din **Regimentul 19 Infanterie**, luat prizonier la data de **11.11.1916**, în timpul luptelor de la **Vadul Boului** și dus în Bulgaria la Plevna, unde va sta doi ani, ne-a lăsat mărturii scrise despre ultimele zile de război ale sale, dar mai ales despre modul în care a fost luat prizonier, alături de un alt luptător din Greci, **Cercel**

Dumitru. Însemnările sale s-au păstrat în colecția profesorului Constantinescu din Caracal, iar mai departe de cei care au moștenit tezaurul profesorului. Textul însemnărilor este următorul:

„Lăpădatu Andrei – (contingent 1894, din Osica de Sus, domiciliat în Osica de Sus. Știe carte, dar puțin. Are 2 clase primare. Are 10 pogoane pământ lot). Joi după nămieaz am stat în tranșee. Ne-a pus pe grupe d. subloc. D-trescu. A pus 2 grupe în tranșeele din stânga și două în tranșeele din dreapta. Noaptea am făcut 2 schimburi. Din ai din tranșee înlocuiam pe ai din garda veche după marginea Dunării. Eu umblam cu schimburile dă le făceam, eu cu caporal Frăsineanu. Am mai umblat împreună cu cap. Frăsineanu și cu Nițulescu Marin. Am mai dormit nițel pă la (...) Noi schimbam numai pă oameni noștri iar ailanț schimbau pă ai lor. Nu știu câte santinele aveau ei, mi se pare că numai două. ...santinelele spre dreptul telefonului.

Ale noastre erau mai spre stânga, mai în jos. Noi aveam două santinele îndoit. Intram doi inși odată ca santinele și mai rămăneau câte 2 la tranșee de planton. Noaptea, după miezu nopții s-au auzit două focuri dă armă de ale noastre spre Bulgaria. Când ne-am dus joi dimineață

acolo d. subloc. ne-a așezat în șanțu de comunicație dă la... Apoi ne-am întors la școală de am luat pâinea. Am stătut acolo mai puțin. Apoi am venit din nou la Vadu Boului și ne-a așezat în tranșee. După puțin au început tunurile, dar n-a trecut niciun vapor pă aci. Am spus D-lui sublocotenent care să culcase la telefon. Eu eram acolo cu d. sublocotenent când ne-a spus santinela dă la poartă dă focuri. D. sublocotenent v-a spus Dr. la telefon. Ca la un ceas până la ziuă au început bombardările. Eu eram atunci atunci la telefon cu Frăsineanu cu sărgenți Ștefan Dincă și D-trașcu Antonie. Căprariu Frăsineanu mi-a spus să retrag santinelele că să apropie de ziuă și pă lumină nu stau santinelele pe marginea Dunării. Santinelele stăteau pe marginea apii. Șt. Dincă comanda o secție și Dumitrescu Antonie alta. Sărgenți au plecat în patrulă spre Purcărie. Eu am plecat să retrag santinelele. Atunci a început bombardarea și santinelele s-au retras singure. Eu nu m-am mai putut duce să-I schimb, și i-am găsit în tranșee când m-am dus acolo. Mai erau acolo numai fi 5-6 inși: Cismariu Pavel, Paruș Ion, Florea Ion și încă fo câțva. S-au spart mai multe spre Pescărie și spre Purcărie. Pă la 9 dimineața un vapor a dar ocol Calnenățului și n-a dar niciun foc; s-a întors apoi din nou. Noi credeam că o să plece și am stătut mereu în tranșee. Când s-a întors între lumineala dintre Calnenăț și Ostrovu Mare, vaporu s-a oprit acolo și au început să tragă tunurile după vapoară și în spre Purcărie și în spre sat. Atunci a început să șerpuiască luntriile și în dosu zăvoiuului și al Calnenăț și al Ostrovului Mare și să dau în dosul

vaporului. Au tras și cu tunurile spre tranșee și să spărgeau pă sus; a tras și cu mitraliere spre sat; treceau pe deasupra noastră. Au tras vro patru focuri și tunurile noastre dă la Purcărie dă la 8 pă la 9 dimineața. Vaporu a stătut mereu în mijlocul apii, nu s-a apropiat dă mal cum a spus Cercel. Noi dacă am văzut că am rămas numai eu cu Cercel, noi ce să facem, ne-am retras și noi. Am eșit din tranșee prin șanțu care duce la drum și am intrat în șanțu viilor care duce spre scăpătat, eu cu Cercel. Alți, fi câțva erau mai nainte tot în șanț. Noi mergeam încet și mai stam că ne era frică să nu vie d. subloc. și să nu găsească pă nimeni în tranșee și să ne bage fi vină. Barim să ne găsească mai aproape. Cu cât mergeam mai departe în șanț, cu atât să vedea mai bine vaporu, că era locul mai î nalt. Am văzut că o barcă s-a apropiat dă mal; era ca 50 într-una; o fi venit mai multe, dar noi numai una am văzut, că nu puteam să ne uităm mereu. Atunci trăgeau mereu cu tunurile și cu mitralierele dă cura frunza salcânilor pă sus. Din dealu de la Răsărit trăgea un tun mare tocmai la Purcărie. Eu cu Cercel Dumitru stam pitiț în șanțu viilor tocmai la capu dânspre Corabia. Acolo au venit germanii peste noi. Ne-au făcut semne să aruncăm jos armele. Noi le-am lăsat jos și am lăsat și centiroanele cu cartușele. Atunci ei ne-au dat mâinile de am ieșit din șanț și ne-au dus la marginea Dunării la Vadu Boului. Acolo era o barcă plină cu 40-50 de soldaț germani; au tras-o la mal, mai sărind ei și pân apă; după ce s-a golit, barca s-a ușurat și au tras-o lângă mal de tot. Atunci ne-aj și pă noi în ea, după ce stăturam aci

la mal ca o jumătate de ceas. Am trecut în barca numai eu cu Cercel Dumitru.”

Prizonierul **Cercel Dumitru**, contingentul 1896, din **Regimentul 19 Infanterie** din Greci ne-a lăsat singurele însemnări despre ultimele zile de luptă și despre luarea lui în captivitate, la fel ca și camaradul său Andrei Lăpădatu, cum s-a văzut mai înainte. Textul mărturiilor sale este următorul:

„Cercel Dumitru (contingent 1896, Reg. 59, comuna Greci, plugar cu 3 pogoane de pământ). Joi m-am dus cu âlănt în tranșeele de la Vadu Boului, tranșeele din dreapta, din spre vii. Veneau ghiulelele... și în lungul Dunării, și în curmeziș; veneau după apă. Vaporul nu l-am văzut deloc. Am mâncat sara acolo, câte o jumătate de pâine cu ciorbă de vacă. Când a tras cu tunurile, noi ne uitam unii, care vream, să vedem ghiulele. Nu se spărgeau aproape de noi; să spărgeau în sat, spre magazie și nspre Corabia. Ai noștri n-au tras, așa crez. Vineri noaptea eu am fost de planton în marginea tranșeelor, schimbi întâi. Aproape de miezu nopții m-a schimbat Costache Ilie. După asta eu m-am culcat în tranșee, unu peste altu în ploaie. Am dormit a f-un ceas în tranșee. Pe urmă ne-am sculat și am stat până la ziuă dăștepți. Nainte de bombardare n-am auzit nici un zgomot. Când a început bombardarea vineri dimineața, odată cu ziuă, noi am stat mereu în tranșee pitiți pe vine, pe scaunile tranșeelor, la câte 4-5 inși ne uitam câte unul să vedem de unde vin ghiulele. Stam noi, de capul nostru așa. N-am simțit nici un zgomot pe Dunăre și nicio lumină spre Bulgaria până nu le-am văzut pe ele. După ce au tras multe ghiulele, și gloanță de mitraliere, două vapoare s-au apropiat de mal. Fiecare vapor avea câte 4 bărci cu..., 8 cu toate. Nici nu se vărsară bine zorile. Nu se înțelegea dacă trag și tunurile noastre de la Pescărie.

Atunci eram în tranșee numai eu cu Lăpădatu. Âlănt fugiră de cu negură. Nu i-am văzut, ca dacă-i vedeam, fugeam și noi. Când s-a apropiat de mal n-a mai tras cu tunurile. La lumina zilei a strigat din drum d. sub locotenent de la artilerie „Dumitrescule, a debarcat germanii; A strigat așa de laș la d. sublocotenent Dumitrescu. L-am cunoscut după glas, dar nu l-am văzut, că eram în tranșee. Ca după un ceas or și mai mult ceva, vapoarele au tras mereu până s-au apropiat de mal. După câțva timp am văzut că de unde au tras vapoarele veneau germanii în lanț de trăgători. Atunci eu și cu Lăpădatu eram în șanțul viilor, că n-am fugit și noi când am văzut că să apropie vapoarele. Eream în șanțul viilor dinspre Dunăre, al care merge spre Pescărie. Stam pitiți acolo de frică, că barim dacă ne-o prinde, să ne prindă mai de aproape, să nu tragă în noi. Ca noi mai era Florea Ion din Căcăleț și Florea Ion din Zănoaga. Âștia doi au fugit și am rămas numai eu cu Lăpădatu.

Noi ne-am pitit bine în șanț. Germanii au venit până lângă noi, ciotorăind pe limba lor. Când ne-au văzut și ne-au făcut sămăn să lășăm armele. Dar armele erau sub noi. Ne-au luat armele, centiroanele și cartușele, și ne-au dus la șlep. O fi luat ca la 20, dar era greu de numărare, că erau risipiți. După ne-au luat și ne-au trecut la... Acolo am găsit numai pă... Și pă Rezeanu.”

Despre luptătorii care au căzut eroic pe câmpul de bătălie, cea mai cuprinzătoare și dureroasă descriere este următoarea:

„Morții erau așezați la rând, în zăpadă, lângă groapa comună, acolo după o scurtă rugăciune, le dezlegau frânghiile și pe mort îl lua unul de cap și altul de picioare și după o mișcare îl aruncau în groapă, unul peste altul. Morții erau transportați o parte numai în cămăși, altă parte în pieile goale, iar cei care îi transportau azi, mâine se întâmpla de mureau ei și erau transportați de alți.” - Matei Dumitru, „Memoria Oltului și Romanaților”, *Memorii de Război*, An. V, nr. 8 (54), 2016.

BIBLIOGRAFIE:

Matei Dumitru, „Memoria Oltului și Romanaților”, *Memorii de Război*, An. V, nr. 8 (54), 2016;

Ion Marin, *Caracal File de istorie militară*, Caracal, Editura Hoffman, 2015;

Marius Sebastian Dumitrașcu, *Istoria comunei Osica de Sus din cele mai îndepărtate timpuri până în zilele noastre*, Ed. MJM, Craiova, 2021;

Și eu am mers pe Linia Mare...

ELENA RAICEA (MAXUT)

O viață de om așa cum a fost

M-am născut în 1942, în plin război, fără ca tatăl meu să mă cunoască vreodată. El, eroul meu, a fost unul dintre soldații dispăruți la Cotul Donului în noiembrie 1942. La Cotul Donului, România a cunoscut cea mai grea încercare a sa în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, o tragedie care a spulberat destine și a îngenucheat o națiune. Armata română a pierdut atunci peste 200 000 de soldați, iar de la Osica au pierit în jur de 70 de soldați tineri, mulți dintre ei voluntari. Printre cei declarați dispăruți era și tata, Costică al lui Andreiță.

Fratele meu, Mărinică, a fost născut în 1940. Tata a apucat să-l vadă o singură dată când a fost în permisie și era tare fericit că avea cine să-i ducă numele mai departe. Mai avem o soră, Nicolîța dintr-o căsătorie anterioară a tatei, născută în 1938.

Am suferit toată viața că nu a existat un sprijin paternal pentru mine, frații mei și mama noastră, Lizica lui Păunică.

Casa în care m-am născut era poziționată pe Linia Mare - este vorba de casa Marianeii și a lui Mihai Dude. Casa era alta decât cea care există astăzi. Era așezată cu fața la soare (noi îi spuneam canton), cu 4 camere, cu bucătărie și iesle pentru cal. Îi aparținuse Lalei, prima soție a tatălui meu, plecată mult prea devreme în lumea fără dor. În urma ei a rămas Nicolîța, sora noastră, o copilă nevinovată, care și-a început viața fără ocrotire părintească.

Nicolîța a stat puțin timp cu noi în casă, până când a luat-o unchiul ei și a crescut-o alături de cei doi copii ai lui. Nu știu motivul. Eram prea mică să înțeleg. Și mare fiind, mama îmi spunea niște ambiguități din care n-am înțeles mare

lucru. Dar eu și nenea am considerat-o mereu sora noastră și ne-am înțeles foarte bine.

Viața ne-a fost marcată profund de greutăți, de neajunsuri, de evenimente istorice și sociale care ne-au afectat copilăria și adolescența, de sărăcie, de impunerea regimului comunist care a venit cu raționalizarea alimentelor și lipsa bunurilor de strictă necesitate.

Și totuși, peste toate aceste greutăți, am avut norocul de a-l avea în viață pe bunicul meu, Costică al lui Păunică. El a avut grijă ca mamei să nu-i lipsească nimic, iar când avea nevoie de ajutor fizic, băieții lui, adică unchiul meu, Mihai, Gică (tatăl Bibianei), Ilie, Gorică (Polonezul) veneau să ne susțină, să ne ajute. Erau înalți și frumoși și mi se umplea inima de bucurie când îi vedeam la noi pe bățatură.

Tica, cum îi spuneam noi, a fost unul din cei mai cumsecade oameni pe care i-am cunoscut. Întotdeauna vorbele ieșite din gura lui au reprezentat pentru mine sfaturi prețioase, adevărate lecții de viață. Deși a fost un om simplu, fără prea multă carte, tica a dat dovadă de multă înțelepciune. Din punct de vedere fizic, era înalt, și avea un ochi închis tot timpul. Mi-a povestit cum în copilărie a suferit de bubat (varicelă) și în urma nemiloasei maladii a rămas infirm de un ochi. Deși avea mintea ageră și se descurca în orice situație, toată viața s-a simțit umilit din cauza infirmității fizice. Avea cele mai mari palme pe care le-am văzut, iar degetele-i groase erau pline de bățături. Toată viața sa a muncit cu îndârjire pentru a-și crește copiii, nu puțini la număr și pentru a aduce bunăstare casei.

Nu știu prin ce împrejurări, prin anii '70, a ajuns în Osica un grup de folcloriști americani. Au vrut să stea de vorbă cu un țăran păstrător al tradițiilor locale. A fost ales tica. Îmi amintesc

Ileana cu nepoții

acel moment ca pe o sărbătoare. O mașină venită de departe, oameni străini și tica, îmbrăcat în costum național, pășind cu demnitate în curtea primăriei. Mândria pe care am simțit-o atunci e greu de pus în cuvinte; eram în extaz, pur și simplu, văzându-l pe el, oglindit în ochii lumii exact așa cum îl știam eu.

Am absolvit 7 clase (școala elementară). Din clasa I până în clasa a IV-a am fost la Școala din Deal, cea făcută de Nica Vladu, în curtea căreia se află Stejarul Recunoștinței. Din clasa a V-a am mers la Școala din Vale pentru că așa funcționa învățământul atunci. Deși am apucat școala cu mari influențe sovietice, staliniste, am avut dascăli remarcabili de la care elevii silitori și cu posibilități materiale s-au remarcat categoric. Învățătorul meu a fost Constantin Târjoianu. Am avut norocul de-a avea profesori remarcabili: Bebe Marcu, Ana Scarlat, Caraghiaur Ștefan, Lepădatu Ion, Dumitru Mandă, doamna Constantinescu de matematică. Fata ei, Doina, a fost cea mai bună colegă a mea. Printre colegii mei s-au numărat: Romică Coțofană (tehnician CFR), Puiu Raicea (profesor biolog), Ileana Nanu Preda, inginer și mama politologului Cristian Preda, Ștefan Nanu, Ioana Ion (stomatolog în Germania) Dumitru Tutelcă (medic veterinar) etc.

După ce am terminat școala primară m-am înscris la o școală profesională la Sibiu. Am mers la examen și am intrat cu notă mare. Din păcate, toamna, când trebuia să plec la cursuri, mama a constatat că era mai mare nevoie de mine la munca câmpului, așa că toate visurile mele s-au năruit brusc și pentru totdeauna.

Fratele meu a plecat de-acasă după ce a terminat școala de la Osica, la o școală profesională din Craiova apoi, s-a angajat la Depoul Piatra Olt unde a terminat și liceul la seral. A mers la o școală tehnică de transmisiuni din București, unde a rămas definitiv. A lucrat la CFR, la Gara de Nord până când s-a pensionat. Cu o minte sclipitoare, a fost foarte apreciat la locul de muncă.

Avea doar 12 ani când entuziasmul unei zile de mai l-a împins spre valurile Oltețului, dar joaca s-a transformat rapid într-o cumpănă grea. A răcit la plămâni, avea febră mare. Mama a crezut că va muri, dar la dispensar era un doctor Rapițeanu care după ce l-a consultat, l-a oprit o săptămână pentru tratament. În casa Ivănoaica de vizavi de liceu era improvizat un fel de spital cu câteva saloane. Copiii bolnavi de plămâni erau tratați acolo. După ce a fost externat, nenea a luat tratament și acasă, niște pastile care erau într-o cutie din plastic maro pe care scria: PAS și pe care o păstrez și acum.

Costică a lui Andreiță și Mărinică al lui Brutaru (jos: imagine optimizată cu AI)

Despre mama nu pot să vorbesc așa cum vorbea Creangă despre mama lui. Mama a fost o femeie frumoasă, înaltă, cu ochii căprui și pătrunzători. Avea părul lung și castaniu, ușor ondulat, aranjat într-un coc și ascuns sub un tulpănegru. Pe umerii mamei mele au zăbovit toate greutățile

familiei noastre. Ea ne-a fost mamă și tată, putere și blândețe deopotrivă, omul care ne-a crescut cu sacrificiu tăcut, cu dragoste nemărginită și cu o speranță care nu s-a stins niciodată. Viața nu o răsfățase, iar poverile duse în spate i-au schimbat blândețea într-o asprime dârză, transformând-o

într-un stâlp de neclintit. Deși simțeam că în spatele asprimii poate exista o dragoste profundă pentru noi, ne doream deseori mângâiere din partea ei. Și odată am simțit-o cu adevărat: Era ianuarie 1952. Reforma monetară. Se schimbau banii. Toți osicenii care dispuneau de economii, erau așteptați la primărie cu o sumă de bani vechi pentru care primeau o sumă de bani noi. La primărie era lume multă, oamenii se împingeau, se îngheșuiau sub paza unor soldați din armata română și miliție. În aglomerația mare, un milițian a vrut să tragă în sus câteva focuri de armă. Din păcate, arma s-a îndreptat spre mulțime și au murit împușcate patru persoane: Leana lui Dănănuș, Liza Duță, Ilie Mierlăcioiu și Florica Mioneci. Am văzut când au adus-o acasă pe Leana lui Dănănuș. Un bărbat o purta pe brațe. Era îmbrăcată cu o scurteică neagră, iar pieptul îi era plin de sânge. Pentru că noi stăteam deseori la bunici, chiar pe linia lui Dănănuș, destul de aproape de primărie și de familia Dănănuș, mama a auzit de cele întâmplate și a venit panicată după noi. Era transpirată și ne striga cu voce tare. Când a văzut că nu am pățit nimic ne-a îmbrățișat și ne-a luat acasă. A făcut o mămăligă mare, a scos bucăți de la garniță și am mâncat cu toții. A fost ziua în care dragostea mamei s-a simțit deplină, în toată puterea și jertfa ei tăcută.

Anii copilăriei mele au fost presărați de frumusețea evenimentelor culturale sau ale

tradițiilor păstrate cu sfințenie de toată lumea satului de-atunci.

La Obrejenie, pe 6 august, eram la Bâlcii îmbrăcați frumos, dar de cele mai multe ori desculți. Căscam gura la comediile frumos colorate, la dulapul lui Huie, la scamatoriile făcute de circari sau la halvița și înghețata lui nea Nicu Bombonarul. Pe o arșiță aspră stăteam uneori de dimineața până seara acolo fără a avea noțiunea timpului. Și eram fericiți.

Sărbătoarea de luni după Paști era cea mai frumoasă sărbătoare din an. Ne întâlneam la biserică cu toate rudele, cu toți vecinii, ciocneam ouă roșii, mâncam și povesteam. Mesele albe pline de bucate înșirate în curtea bisericii păreau niște valuri spumante, iar noi copiii alergam fericiți, frumos îmbrăcați, în jurul lor. În freamătul mulțimii, armonia sunetului inconfundabil și neobosit al clopotului domina toată zona chemând și îndrumând oamenii la mântuire și rugăciune. Plini de emoție, preoții se alăturau mulțimii și binecuvântau bucatele.

Hora satului cu lăutari renumiți de la Tomeni ne desfăta inimile pline de tinerețe. Balurile de la Regie, cinematograful de la Dizmancioc făceau parte din ritualul plin de farmec al acelei perioade palpitate.

În anul 1954 am plecat de la casa din Linia Mare.

Tica ne-a făcut o casă în Dieluș, aproape de carieră, fiind ultima din sat. Acolo avea el un

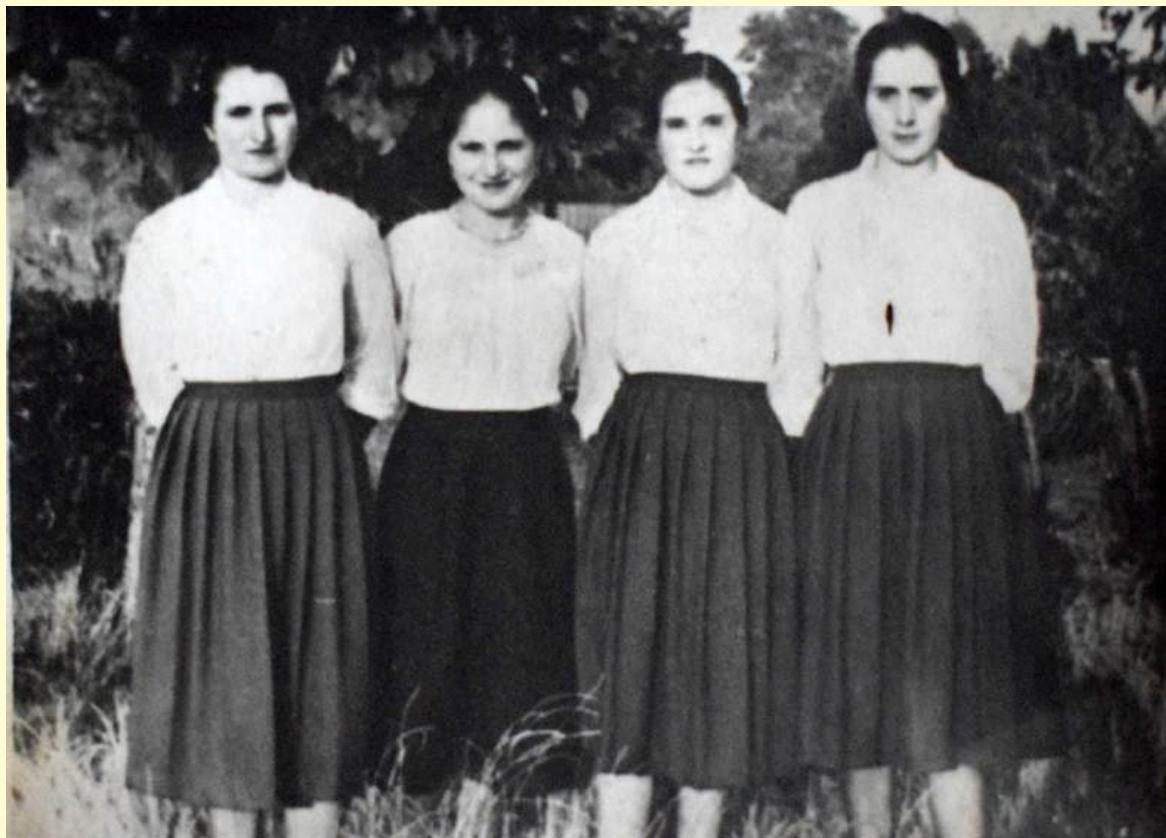
Costică al lui Păunică cu familia

Ileana (imagine optimizată cu AI)

teren și cu ajutorul fraților mamei a reușit să ne ridice o casă măreață cu două camere. Ea există și astăzi, doar că i s-au adus unele modificări. La poartă aveam o fântână cu cumpănă care avea cea mai bună apă din sat. Toată lumea care trecea pe acolo își umplea ulciorul cu apă. Tica alesese locul acesta pentru casa noastră pentru că vizavi de noi stătea bunica din partea tatălui, muica Stanca a lui Andreiță, soacra mamei. Avusese doi

băieți, pe tata și pe unchiul Gheorghe, gemeni. Au plecat amândoi pe front, fiecare la unitatea lui. După ce tata a fost dat dispărut, unchiul Gheorghe a fost rănit, s-a întors acasă bolnav de plămâni și la scurt timp a murit. Mă minunam deseori cum de o mamă mai poate supraviețui după aceste tragedii. Deseori, săraca, își îneca amarul în câte-o litră de țuică, de cele mai multe ori furată de pe unde o găsea.

Pe noua noastră linie toată ziua era forfotă mare, oamenii mergeau la halta Șopârlița sau la gospodărie pentru că mulți osiceni munceau acolo. Ruptura că am schimbat casa părintească cu alta nouă a fost extrem de dureroasă pentru noi. Nenea nu s-a adaptat niciodată, el stătea mai mult la bunici, iar eu simțeam că îmi părăsisem vecinii cu care mă jucam și sufeream enorm, iar mama a dat impresia că s-a adaptat rapid. Dar cine știa ce era de fapt în sufletul ei distrus de atâtea greutăți? La fel și în sufletul câinelui nostru, Grivei, care zilnic făcea drumuri între cele două case, fără a-și găsi locul, până într-o zi când și-a găsit sfârșitul sub roțile unui camion.

Procesul de colectivizare forțată a ajuns și la Osica prin anii 1961-1962. Mi-amintesc că venea la poarta noastră, printre alții, un individ care se numea *Coastă* și era din Greci, se tot certa cu mama ca să semneze tabelul pentru cedarea pământului către Cooperativa Agricolă de Producție. Nenea era șantajat la serviciu. I-a spus șeful lui că dacă nu aduce adeverință cum că mama a predat pământul, va fi dat afară de la Depou și va rămâne fără loc de muncă. Mama nu a cedat și nu a semnat niciodată. Dar propagandiștii care făceau parte din comisie au semnat în locul ei.

După ce am terminat școala am mers la muncă, la Gospodăria din Șopârlița. Munceam de dimineața până noaptea pe bani puțini până când a venit un inginer bun, Popa, care aprecia munca noastră și care ne plătea mai bine.

Anii au trecut, m-am căsătorit, iar bărbatul meu a fost și el orfan de război. Am două fete, am trăit bine și rău, ca toți românii de rând. Am lucrat la colectiv, am băut apă caldă din damigeana de richită sau direct din Băltatu', am muncit greu cu sapa ca să putem supraviețui.

La începutul anilor '80 s-a raționalizat mâncarea, și viața a fost o luptă pentru supraviețuire

până când a venit Revoluția cu multe schimbări. Pământul ne-a fost restituit și cu timpul n-am mai putut să-l lucrăm din cauza vârstei care nu ne mai permitea. Am făcut nunți, am petrecut înmormântări dureroase și am luat viața ca pe un dar de la Dumnezeu.

Osica noastră s-a modernizat, Linia Mare s-a schimbat mult: are asfalt, curent electric, apă și canalizare, case modernizate, dar pare mai tăcută fără pașii oamenilor care mi-au legănat copilăria și alături de care am crescut. Numărul lor se reduce pe măsură ce timpul trece. Casa copilăriei mele nu mai există. A rămas doar locul plin de povești și magie, de umbra pașilor copiilor ce-am fost cândva, de chipurile triste și pline de griji ale părinților noștri. Casa în care ne-am mutat mai târziu, cea de la Carieră, pare părăsită. Între durerea celor două case rămase fără suflet, încerc să supraviețuiesc și eu așa cum pot: cu amintiri, cu dureri, cu doruri, cu visuri spulberate prematur.

De la vârsta de 12 ani, mi-am așternut gândurile și dorurile între copertile unui jurnal vechi, care mi-a devenit, cu timpul, cel mai loial confident. Chiar și acum, când casele copilăriei mele au amuțit, simt în acele pagini un sprijin nevăzut, o forță care m-a făcut de atâtea ori să mă simt de neînvins. În rândurile scrise cu mâna mea de copil și de femeie, amintirea bunicului și blândețea lui, asprimea dărză a mamei, care m-a învățat să rezist și gustul apei de la fântâna de la Carieră sunt nemuritoare. Atâta vreme cât am cui să povestesc momente din viața mea și am unde să-mi aștern trăirile, nicio pierdere nu e definitivă și nicio speranță nu e pe deplin stinsă.

Elena Raicea (Maxut)
fata Lizicăi lui Păunică

ȘTEFANIA POLIZU
Ing. dr., PhD

drum de suflet

Montreal – Osica, drumul meu de suflet

Foto-1 Casa de la Osica

Suntem în perioada pregătirilor pentru Sărbătorile Pascale și gândul mă duce acasă, la vremea când, în freamăt primăvăratic, așteptam, cu sufletul curat, Săptămâna Mare, Sfânta Împărtășanie și apoi Învierea, cu tot ritualul religios și tradițiile împământenite. Îmi amintesc de vorbele mamei zicând, parcă în șoaptă: de Paște, fiecare copil vine acasă,...rostind, cu lacrimi în ochi: „S-aprinzi și la groapa maichii câte-un pai de lumânare!..” Nu înțelegeam, pe atunci, mesajul tainic al acestor versuri din poemul Mama,

de Vasile Militaru. Este mesajul întoarcerii acasă, chemarea casei părintești în întâmpinarea celei mai importante sărbători din viața unui creștin, Învierea Domnului Iisus Hristos. Transmis mai departe, de-i sărbătoare sau nu, acest mesaj se transformă în glasul chemării nerostite!

Tumultul vieții și dorința de împlinire personală ne trimite pe fiecare pe un drum al lui, însemnând, de cele mai multe ori, depărtarea de casa părintească, în sensul fizic. Și, pe măsură ce întreprindem acest periplu în lume, începem

**Foto-2 și 2b Grădina
de la Osica**

să ne descoperim pe noi înșine, cine suntem cu adevărat, de unde am pornit și unde sunt rădăcinile noastre. Ne înrolăm astfel, într-o călătorie care pornește din copilărie... În mare parte, vorbim de întâlnirea cu imaginea unei copilării fericite. În cazul meu, de câte ori revin la Osica, regăsesc locul în care, prin părinți și bunici, mi-a fost îngăduit să trăiesc o copilărie bogată, cu lumini sufletești, cu ochi înlăcrimați, cu zâmbete adevărate, cu mângâieri duioase, cu chiuituri de joacă, cu glas de copil. Și din această regăsire pornește o periodică întâlnire cu locurile dragi, o confluență mereu înnoită, ca hăinuțele copiilor din ziua de Paște. În fiecare an, de mult timp încoace, de când locuiesc în Canada, o dată pe an, plec din Montreal spre Osica, precum păsările fără anotimp. Întoarcerea mea, fie iarnă sau vară, toamnă sau primăvară, este stărnită, de fiecare dată, de dorința întâlnirii cu ai mei, de binețe, de grija de acasă, de responsabilitatea copilului care dă, respectuos, socoteală părinților, despre cum mai este pe la noi, ce este bine și ce trebuie făcut...

Acest drum, nici lung nici scurt, este unic și sfânt. Este reîntoarcerea la mine, cea dintâi, la locul plin de iubire și de șoapte, acolo unde am făcut primii pași, la pământul în care am prins rădăcini, este întâlnirea cu mine însămi. De fiecare dată, acest drum de suflet mă face să simt cum, casa părintească nu este un spațiu la care revin ci, mai degrabă, este universul care mă primește cu

**Foto-3 Osica -
Nucul din curte**

iubire și încredere (Foto-1). Fiecare loc din casă sau din curte ascunde o taină sau șoptește un cuvânt, aprinde un sentiment curat și liniștitor. Cel mai adesea, în grădină, printre flori sau sub umbra nukului, stau de vorbă cu ai noștri privind cerul înserat sau jucându-mă cu roua dimineții. Aud șoaptele lor în frunzele pomilor, în iarbă și în flori (Foto-2, 2b). Dar, mai ales, în coroana nukului bătrân din fața casei. El știe toată povestea vieții noastre (Foto-3).

După multe destăinuiri înțeleg cum, oricât de departe ne-ar purta viața, există întotdeauna un drum care ne cheamă înapoi, spre rădăcini, drumul întoarcerii acasă. Este drumul croit, în ani, cu fir de dor, cu firul care leagă prezentul de copilărie. Este drumul care, în ciuda întoarcerii în trecut, mă face să cresc din nou, redescoperindu-mă într-un fel anume, imposibil de găsit în altă parte. Și, de fiecare dată, simt cum casa părintească este parte din sufletul meu, iar drumul care m-a adus spre ea e plin de lumină și dragoste, de amintiri cu ființe dragi, e drumul meu de suflet. Și-mi spun atunci, cu convingere, că drumul spre locul natal nu este doar o cale străbătută în spațiu, ci o adevărată călătorie interioară, o întoarcere spre esența vieții, a ființei mele. Purtător de amintiri și gânduri nerostite, el capătă, de fiecare dată, o dimensiune sufletească. La capătul acestui drum, trecutul, plin de dor, prinde viață și se transformă în imagini vii, cu glasul cald al mamei și gesturile pline de grijă ale tatei, cu râsete șăgalnice, cu jocuri fără griji. El devine astfel puntea între începuturile ființei

mele și devenirea mea, între inocență și maturitate. În serile târzii, universul acesta afectiv îmi vorbește de valorile în care m-am format, de legăturile autentice care nu pot fi rupte de timp și spațiu. Căci nicio distanță, oricât de mare ar fi, trecând mări și oceane, nu poate șterge frumosul și binele, primele forme de valori ale vieții mele la Osica!

Și după această inedită regăsire, timpul mă anunță că urmează revenirea la Montreal, la casa(Foto-4,4b), și familia mea(Foto-5),la rostul meu printre străini(Foto-6). Acolo unde mă așteaptă, nepoțica (Foto-7), sufletul care mă cheamă să merg înainte, pe drumul vieții, cel întrevăzut cu mintea. Și-atunci înțeleg, cum, cu cât ne îndepărtăm mai mult de locurile dragi nouă, cu atât ne apropiem de esența noastră. Împinși de viață spre depărtări, suntem nevoiți să traversăm nu numai un spațiu necunoscut, ci să trăim experiențe noi, inedite, care ne modelează și ne maturizează. Și în tot acest parcurs avem nevoie să ne întoarcem la noi înșine, să înțelegem ce suntem și de ce trebuie să navigăm pe valurile necunoscute ale vieții. Ne călim în trecerea prin spații străine pentru a putea izbuti dar, mereu, făcând apel la partea noastră interioară, la ceea ce suntem. Ne păstrăm cu grijă sensibilitatea în cupa dorului și devenim puternici cu gândul la drumul întoarcerii. Pentru că timpul ne ajută să nu se întâmple totul odată! Și toate astea pentru că am întrevăzut drumul vieții cu mintea și astfel nu am rămas acasă! Și dacă rămâneam, cine-aș fi fost, cine-aș fi rămas?

Foto-4 și 4b:
Casa din Montreal

Foto-5 Familia mea din Montreal
Foto-6 și 7 Montreal

GABRIELA IONESCU

osiceanul de cinste

La Ciupercăria din Osica a familiei Radu

Ciupercăria este o fermă agricolă care are ca obiectiv cultivarea ciupercilor în spații mari și închise. La prima vedere pare o muncă simplă, dar nu este deloc așa. Este o activitate provocatoare care necesită cunoștințe tehnice de specialitate, cunoștințe practice, investiții în infrastructura necesară înființării și o concentrare deosebită la cheltuielile de producție. Ciupercile reprezintă o resursă importantă de vitamine și minerale, atât pentru oameni, cât și pentru sol.

Înființarea ciupercăriei nu este complicată, dar trebuie alese cu grijă utilajele necesare și soiurile de ciuperci plantate. În felul acesta investiția va fi amortizată în scurt timp. Cultivarea ciupercilor nu se poate realiza în aer liber, ci trebuie construită o hală termoizolată. Cel mai indicat îngrășământ pentru ciuperci este un compost special,

care poate fi produs personal sau cumpărat din locuri speciale, unul care a dat randament altor cultivatori și care poate fi recomandat de către aceștia. La noi în țară nu există un loc unde se realizează astfel de compost. Producătorii români îl aduc din Ungaria sau Bulgaria.

Am aflat toate aceste cunoștințe tehnice de la consăteanul nostru **Lucian Radu** omul care deține ciupercăria de la Osica.

Bună ziua, domnule Radu, cum de v-ați gândit să cultivați ciuperci?

Afacerea am început-o în anul 2011 când ne-am întors din Spania, la sugestia unui prieten de-al meu de la Galați care deținea o astfel de afacere. Eu sunt născut și crescut în Galați. El a fost cel care m-a provocat. Debutul a fost destul de greu,

așa cum este pentru toată lumea. Te aventurezi în necunoscut, riști pentru că nimeni nu spune adevărul și există o probabilitate mare de eșec. După ce am înființat ciupercăria, am găsit o persoană în Ungaria, disponibilă, care venea la noi o dată pe lună să ne învețe ce să facem și cum să continuăm. Am renunțat în scurt timp deoarece am constatat că erau costuri prea mari.

Ați fost în Spania, cât timp ați stat acolo, ce ați făcut?

Am plecat în Spania imediat după Revoluție, am vrut să-mi împlinesc visul cu orice risc. Am lucrat mai întâi în construcții și după ceva timp am deschis propria mea firmă de construcții. Acolo am cunoscut-o pe Cornelia, soția mea. Ne-am întors în anul 2011 pentru că socrii erau bătrâni și aveau nevoie de ajutor, iar fetele mergeau la facultate. Marea noastră realizare sunt fetele. Știu că nu am muncit degeaba, că rostul nostru pe pământ s-a împlinit prin ele. Una dintre ele este medic stomatolog și stă acum la Timișoara, iar cealaltă este informatician și s-a stabilit la București. Ele ne-au adus și ne aduc cele mai mari satisfacții.

Ca să puneți pe picioare această afacere v-a trebuit o școală specială?

Pentru început nu, dar acum, periodic eu merg la perfecționare în Ungaria. Acolo aflu ce este nou pe piață, cum se schimbă multe lucruri în tehnologia și evoluția cultivării ciupercilor și în modul ăsta îmi actualizez și eu cunoștințele și le pun apoi în practică.

Cine vă ajută, bănuiesc că nu reușiți să faceți treaba asta doar dumneavoastră și soția?

Ne ajută câteva vecine. Nu e muncă multă, dar ciupercile sunt produse perisabile și trebuie să ne mișcăm repede, să le distribuim rapid. Producem cantitate mare într-un timp scurt. Dintr-o cultură se culege de 3 ori, adică 3 săptămâni. Noi am ales să evităm să cultivăm vara. Cererea este mai mică pentru că sunt multe legume și fructe proaspete pe piață și populația consumă multe salate. În perioada asta avem ultima cultură. În 2 săptămâni se termină și vom lua o pauză. Vom dezinfecta locul și în septembrie vom pregăti următoarea cultură. Cei care cultivă vara probabil că folosesc tratamente cu substanțe chimice care ajută la conservarea lor pe o perioadă mai mare, dar necesită și costuri pe măsură. Noi nu am folosit până acum astfel de substanțe și vă spun cu mâna pe inimă că sunt produse naturale, bio. Producția de ciuperci din România asigură doar 50% din totalul de pe piață, restul de 50% fiind asigurat de importurile care sunt mult mai ieftine. Vă dau un exemplu: Guvernul polonez oferă sprijin financiar agrobusiness-urilor, fermierilor și organizațiilor agricole pentru a suplimenta

veniturile acestora, a influența prețurile produselor și a gestiona oferta de mărfuri. Din păcate, guvernul României nu face asta. Eu n-am beneficiat niciodată de sprijin financiar sau altfel de sprijin de la guvern. Locul unde este ciupercăria l-am cumpărat. O parte din suprafață a fost a domnului ex-primar Coconu și cealaltă parte de la o altă persoană. Am făcut aici o fântână. Este foarte greu să găsești apă în zona asta, pânza freatică este foarte jos. Trebuie săpat mult, dar am avut parte de o echipă de profesioniști care au forat și au găsit izvoarele din prima săpătură. Apoi am avut nevoie de curent trifazic, de hala unde e cultura de ciuperci și de multe altele.

Cum vă descurcați cu cea mai grea problemă, piața de desfacere?

Cea mai mare cantitate de ciuperci o ducem la Metro Craiova și București. Colaborez de mult timp cu ei, sunt flexibili și ne convine și nouă și lor. Mai am niște cetățeni care au depozite engross la Pitești. Ei le iau și le distribuie la pizzeriile din oraș. O parte din ele merg și în târgul nostru, la Osica. Ciupercile Champignon, numai de-astea cultivăm noi, sunt extrem de gustoase și consistente, fiind recunoscute pentru valoarea lor nutritivă.

Care este procesul tehnologic?

Prima operațiune, aplicarea compostului, se desfășoară direct în lăzi, care au fost poziționate

pe rafturi. Tot atunci se aplică și miceliul, care va fi mărunțit cu grijă și împrăștiat deasupra straturilor de compost. După aplicarea miceliului, se recomandă acoperirea straturilor cu hârtie, care va fi menținută umedă în permanență. Pentru a asigura dezvoltarea optimă a culturii noastre de ciuperci, va trebui să ne asigurăm că, după însămânțare, temperatura din ciupercărie va fi menținută la 20-24 grade Celsius. După ce se realizează incubarea, temperatura din hală se reduce la 18-20 grade Celsius. Recoltarea se poate face după aproximativ 3 săptămâni de la acoperire, când ciupercile și-au format deja pălăria și au piciorul

puțin alungit. Pentru recoltare, ciupercile se răsucesc și se apasă ușor în jos. Toate soiurile de ciuperci sunt o parte importantă a dietelor sănătoase. Sunt sărace în grăsimi, conțin puține calorii și sunt bogate în proteine și fibre, oferind organismului în același timp o varietate de vitamine, minerale și antioxidanți.

Ce satisfacții ați avut/aveți?

Am reușit să creștem două fete, să le oferim educația pe care ele și-au dorit-o, am plantat un pom și am făcut o casă. Știu că asta e menirea unui om pe pământ și cred că am reușit să o atingem. În calitate de antreprenor simt că am putut să construiesc ceea ce am visat. Mi-am pus în aplicare viziunea și simt că fac ceva pentru mine, cât și pentru societate. Dacă aș fi fost salariat, aș fi contribuit la visul altcuiva și m-aș fi simțit frustrat. Dar îmi este imposibil să mă văd în altă postură decât în cea de antreprenor-productor. Și mă simt un om împlinit. Planuri mari pentru viitor nu-mi mai fac pentru că avem o vârstă. Dar ne dorim să fim sănătoși și să ne bucurăm de ce avem.

Am plecat de la familia Radu cu regretul că n-am putut povesti mai mult nu numai despre ciuperci, ci și despre viață. Timpul ne presează pe fiecare dintre noi. Aș fi vrut să merg în spatele ciupercăriei pentru că am tras cu ochiul și am văzut o pădure din arbori Paulownia. Și am constatat că acești oameni nu au plantat doar un copac, probabil că n-au construit doar o casă, ci mai au și doi copii buni. Ei sunt un fragment din oamenii care schimbă lumea și care nu se opresc aici. Se spune că schimbarea lumii vine, de cele mai multe ori, de la oamenii care refuză să fie schimbați de lume, păstrându-și curajul de a inventa ei înșiși o poveste originală. Familia Radu a reușit.

ION SÎRBU
profesor pensionar

heleșteiele din vlădueni

Heleșteiele din Vlădueni

Heleșteiele din Vlădueni sunt o realitate în cadrul comunei despre care nu prea s-a scris până în prezent. Ele formează o salbă de mici lacuri la baza grădinilor locuitorilor, începând de la fosta moară a lui Vladu, până spre mănăstirea Brâncoveni. Cele mai multe au suprafețe de circa 100 de metri, fiind făcute de locuitori. În gropile formate a căror adâncime medie este de 2 metri, s-a acumulat apă din izvoarele care există aici. În termeni geografici, este vorba despre izvoarele de terasă ale Oltului. Pânza freatică ce se găsește aproape de suprafață, se sprijină pe un strat de gresie care este impermeabil și ușor înclinat spre Valea Oltului, ceea ce a imprimat direcția de curgere a izvoarelor. În sute de mii de ani, Oltul, prin eroziune s-a adâncit și a intersectat pânza freatică, dând naștere la izvoare. Această pânză freatică are un nivel hidrostatic deasupra căruia

apa nu se mai poate ridica. Apa din pânza freatică provine din precipitații din zone apropiate sau îndepărtate, iar nivelul său hidrostatic variază în funcție de perioadele ploioase sau secetoase. Aici, în Vlădueni, terasa Oltului fiind în partea terminală, s-a creat o zonă de descărcare freatică, adică apa forțează ieșirea la zi. De aceea sunt multe izvoare cu debit mare de apă. Să dau un exemplu care să demonstreze că aici este multă apă și de bună calitate.

Când am construit casa, în anul 1976, am adus var de la Câmpulung (vreo 5 tone) pe care le-am stins în curte cu apă din fântâna proprie, care are apă din aceeași pânză freatică cu heleșteiele. Fiind nevoie de multă apă am tras apă din fântână toată ziua. Noaptea s-a întâmplat să ia foc moara lui Take. Fiind vecini, s-a tras furtunul de apă de la noi, iar pompa a funcționat toată

noaptea. A doua zi am observat că nu scăzuse deloc nivelul apei din fântână.

Din cele mai vechi timpuri heleșteiele s-au folosit în principal pentru irigarea propriilor grădini. Fiecare familie avea în avale de heleșteu circa 15 ari de teren pe care îl cultiva cu zarzavaturi, cartofi, porumb. Irigarea grădinilor se făcea ca și în prezent: prin căderea liberă a apei către capătul celălalt al grădinii, apă dirijată cu sapa prin rigole (prin brazdă) fără să-l coste pe proprietar nici un ban. Fiecare familie avea săpat în capătul locului un șanț de câțiva metri, unde era dirijat surplusul de apă atunci când nu uda, ploua mai mult sau când voia să curețe heleșteul. Heleșteiele sunt populate și astăzi cu puiet de pește. Se practică mult pescuitul de agrement mai ales în zilele de vară-sunt aici momente de relaxare. Există și inconveniente deoarece heleșteiele sunt vizitate de păsări de baltă venite de la Olt sau de vidre și șobolani de apă care vânează peștele.

În trecut, când fiecare familie avea animale în gospodărie, heleșteiele erau folosite și pentru adăpatul vitelor atunci când se întorceau din câmp, de la muncile agricole. Fântânile publice erau rare în Vlădueni comparativ cu restul satului, fiecare gospodărie având sursa proprie de apă. În plus existau și există aceste surse de apă plus o serie de cișmele, cum este cea de la Vistirie și cea de la Cheroaica. Spre cișmele existau drumuri de acces.

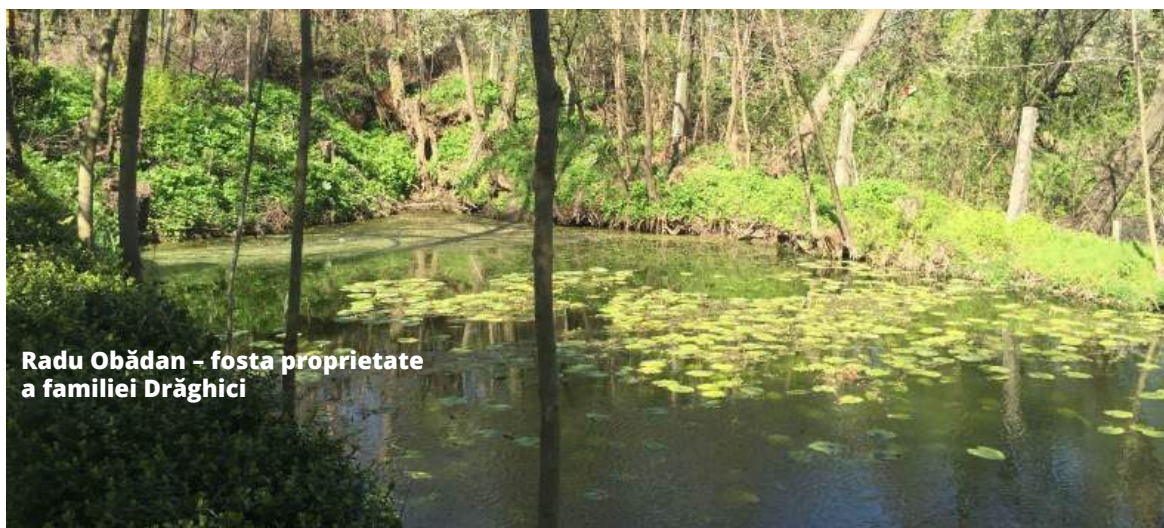
Până aici toate bune, dar au venit și vremuri tulburi, supărătoare pentru osicenii proprietari de heleșteie.

În anul 1976, primarul comunei de-atunci, Rotaru Gheorghe și președintele C.A.P.-ului, Cotulbea Tudor, au gândit că, după legile comuniste, fiecare familie are dreptul de proprietate la 250 mp. Au luat grădinile oamenilor cu heleșteie și au hotărât să facă unul mai mare pentru C.A.P. Hotărârea a fost pusă în practică prin îngăduința de partid nescrisă, fără proiect de execuție, fără aviz de mediu sau altfel de avize. Au adus un utilaj de săpat de la hidrocentrala de la Olt (care era în construcție la acel moment) și au stricat heleșteiele

făcând o groapă lată de 7-8 metri și lungă de vreo 300 de metri. Această groapă pe care oamenii au denumit-o „canal” a devenit repede hazna cu apă insalubră, o sursă periculoasă pentru epidemii, deoarece oamenii din comună aruncau aici cadavre de câini, pisici, păsări. Vara nu se putea sta în curți și în case din cauza mirosului pestilential. Despre prezența peștelui în „canal”, nici vorbă.

După anul 1990, când s-au restituit proprietățile pierdute, noi, cei din Vlădueni, care am vrut să reconstituim grădinile de odinioară, am recurs la astuparea acestei gropi cu ajutorul unui bulldozer și la nivelarea terenului. Ulterior am apelat la instituțiile abilitate (ex. ISPIF) pentru a afla cum s-a ajuns la săparea acestei gropi în grădinile noastre, însă nu s-a găsit nici măcar un document care să ateste săparea ei, ceea ce întărește convingerea că s-a făcut ilegal, prin abuz.

În încheiere îmi exprim părerea personală și anume că aceste heleșteie sunt pentru locuitorii care le dețin, o binefacere dumnezeiască, cu apă gratuită, multă și curată pentru gospodăriile și grădinile lor. Acum o săptămână am făcut analizele chimice ale apei mele din fântână, apă ce se încadrează în toți parametrii. Un singur parametru depășește maximul și anume conținutul de calcar, dar acesta este un conținut natural al apei de aici. Alte popoare suferă cumplit de lipsă de apă. Mă refer la popoarele arabe unde apa de băut se cumpără sau se obține prin procesul de desalinizare a apei de mare. Unele din aceste popoare sunt șantajate cu distrugerea surselor de apă, ce ar duce la distrugerea în masă a populației. Mă gândesc la heleșteiele noastre de-aici și la izvoarele care sunt; cât de mult valorează, dar nu ne dăm seama. Le luăm ca atare. Oricât de mare ar fi seceta, în cei 15 ari de grădină, ea nu se va resimți datorită apei din heleșteie. De aceea trebuie să avem mare grijă de ele, ca de ochii din cap, așa cum spune o vorbă veche, românească. Ele sunt benefice și pentru spirit. Pe marginea unora dintre ele, la umbra copacilor și cu binecuvântarea nufurilor, proprietarii petrec momente plăcute de relaxare în familie sau cu prietenii.

Radu Obădan - fosta proprietate a familiei Drăghici

ELEONORA (ȚUCA) DINU
fiica doctorului Voicu Dobre

Heleșteul și privighetorile

Lângă casa veche, de peste 100 de ani, în care am locuit, era un heleșteu mic ca un gropan, care avea și un izvor. Am auzit de la bătrâni că aceste „aleștee” cum le numeau ei, existau din moși-strămoși. Foarte mulți oameni din Vlădueni aveau în grădini, deoarece țășneau pe neașteptate izvoare din pământ.

Tatei îi plăcea să stea în mijlocul naturii, așa că s-a hotărât să-l amenajeze. L-a făcut mai mare și mai adânc, iar în mijlocul lui a amenajat o mică insulă. Până la ea mergeam cu o bărcuță. Acolo stăteam la umbra unei sălcii și priveam nufierii albi, roz, galbeni, crinii galbeni de baltă, peștii și broaștele.

Pentru noi, copiii, era o feerie care a rămas veșnic imaginea copilăriei noastre.

De jur - împrejur, heleșteul era înconjurat de nuci, corcoduși pruni, tecari, soc, trestie, muri sălbatici și floricele din flora spontană: ghiociei, viorele, vinca, unișor. În toate anotimpurile, un amalgam de vegetație popula toată zona, unică prin splendoarea ei.

Apa și peisajul atrăgeau păsările migratoare, în special privighetorile, care cântau aproape întreaga noapte acompaniate de broaște și greieri. Broaștele anunțau și cum va fi vremea în următoarele zile. Cât era ziua de mare cântau cucii, pupăza, turturelele și ciripeau vrăbiile.

Iarna poposeau în trecere găștele și rațele sălbatică care beau apă de lângă izvor.

Atât de mult iubea tatăl meu natura, încât prin anii 1950 a mai făcut un heleșteu lângă noi, în curtea dispensarului. La săparea lui a contribuit personalul sanitar al dispensarului, dar și o pleiadă de voluntari din comună. Mama îi servea cu gogoși și apă.

La sfârșitul lucrărilor, la inaugurare, tata a pregătit o masă cu fripturi la grătar făcute pe marginea heleșteului, stropite bineînțeles cu vin și țuică.

A populat heleșteul cu pește adus de la Bercica și de lângă Olt.

Se bucurau de aceste heleșteie atât păsările cerului, cât și copiii care veneau la consultație la dispensar.

NICOLAE COANDE
scriitor

oameni care au fost

Constantin (Costică) Coande

Într-unul din numerele trecute ale revistei noastre, dna Virginia Lăpădatu a avut o idee care putea părea curioasă – a publicat o listă cu porecele atribuite oamenilor din Osica. O listă care se întinde pe generații, ca un fel de hartă a cognomenelor, un Atlas al strigărilor de personaje, așa cum avem centralizate în „La Lilieci”, cărțile soresciene.

Oricât de atent am citit lista, nu am regăsit porecla bunicului meu, Constantin Boangiu, cunoscut în comună drept *Coande*, tatăl tatălui meu, Ioan Boangiu. Nu aș spune că m-am întristat, dar mi s-a părut nițel injust, mai ales că a avut o viață și o anume notorietate care nu pot fi escamotate, nici măcar în graba listării. Apare în schimb porecla tatălui său, *Prentu*, care fusese vătășel pe moșia Orovenilor, dar despre el mi s-a povestit prea puțin.

Constantin Coande a fost cârciumar, fruntaș liberal, fapt pentru care a făcut doi ani de Canal, fără condamnare, un fel de pedeapsă administrativă, cum comuniștii au aplicat multor români de opoziție în acea perioadă. Petre Pandrea, ilustrul memorialist, avocat, din Balș de loc, este unul dintre ei. În „Memoriile mandarinului valah”, cartea sa de referință, pomenește de Osica, de care știa bine, chiar dacă nu în împrejurări prea fericite. El scrie că țărani din Osica-Romanați s-au indignat la vederea nudismului practicat de Herta Schwamen, soția lui Lucrețiu Pătrășcanu, care fusese invitată la moșie de scenograful Alexandru Brătășanu. Cum familia Brătășenilor avea pământ în Șopârlița, înclin să cred că Herta a apărut nudă la... Șopârlița. Ar fi mai firesc, cred.

Coande a fost trimis la Canal în 1960 (poate la finele lui 1959, când a fost un nou val de arestări în România), alături de alți fruntași osiceni, acuzați de a se împotrivi la colectivizare, dar și pentru că discutau și întrețineau iluzia americană a eliberării țării de ruși. Unii spun că comuniștii îi acuzau de activitate „legionară”, dar această etichetă infamantă li se aplica multora în acea perioadă, tocmai pentru a-i marca

drept indezirabili. Nu mi-a povestit toate acestea în copilăria mea, tocmai pentru a mă proteja de eventuale consecințe, dar poveștile lui despre armata făcută în Cadrilater (Bazargic, Caliacra) și basmele românești mi-au bucurat copilăria. S-a întors de la Canal în 1962, anul în care m-am născut eu. Cârciuma pe care o ridicase în gospodăria lui, ajutat de nașul său de cununie, angrosistul Blănaru, îi fusese deja naționalizată și nu știu când a fost închisă. Cei care l-au cunoscut mi-au povestit că era o cârciumă cu dever – se bea țuică de prună adusă de la Văleni de Munte și pentru asta era căutată.

Din cârciumar (și chiabur cum precis l-au numit comuniștii) a devenit... șef de atelaj, „vestit mirmidon” cum mai târziu i-am înfrumusețat într-o poezie meseria de a conduce un car cu boi la CAP-ul local. Avea cinci-șase ari de vie, în Dealul Viilor, și deși nu îmi amintesc să fi mers la cules de struguri, eram nelipsit toamna la putina sa uriașă cu struguri și la albia de unde beam must până se făcea... vin. Noroc să dau cu el am învățat, și după ce tulburelul mă... tulbura puțin îmi propunea să rămân peste noapte la el, să îmi spună povești, basme, amintiri. Mama venea după mine, dar nu mai era cazul să mă întorc: eram musafirul lui și timp de câteva ore, după lăsarea întinericului, pe patul cu o saltea de paie (ce mult îmi plac lucrurile astea acum!) îmi povestea în noapte. Muma, Constanța, care îmi făcea de fiecare dată o *cococică* lângă țăstul de pâine, dormea la celălalt capăt al patului și cred că se obișnuise cu sporovăiala lui nocturnă. Să mai spun: când dădeam noroc, avea o *mantră* pe care am învățat-o și le-o spuneam mai târziu prietenilor care se amuzau: „Hai noroc, ca la Ghioroc/ Că la Cacaletți, prafu’ s-a ales!”. Cacaletți e denumirea veche a satului Castranova, în Dolj, și în slavonă înseamnă... lăcustă.

Nu știu de unde îi venea porecla Coande, nu mi-a spus niciodată, dar numele Coandă e popular în Sud, în special în Dolj, unde face figură importantă la familia Constantin Coandă, generalul, tatăl lui Henri Coandă. Cineva o fi vrut să

Constantina (soția lui) și Constantin

facă o ironie și... a ținut. În 1988, Marin Sorescu mi-a acordat premiul revistei „Ramuri” la Muzeul de Artă din Craiova și m-a întrebat de la prezidiu: „Auzi, tu ești rudă cu Henri Coandă?” Am râs și i-am spus că eu sunt... Coande.

Constantin „Coande” avea fișă la biblioteca de la căminul cultural, la doamna Tina Ciuculescu, căreia-i urez la mulți ani din această pagină. Mai târziu, am fost și eu clientul doamnei Tina. De la el am învățat să buchisesc pe cărți înainte de școală și am deprins obiceiul de a ține cărți în mână. Poate că nu aș fi devenit scriitor dacă nu aș fi văzut cărți de mic. Îmi amintesc sigur de „Coliba unchiului Tom”, de Harriet Beecher Stowe, și de cartea cehului Jaroslav Kokoska despre amiralul Wilhelm Canaris, șeful serviciului militar de spionaj german în al II-lea Război Mondial. Era pasionat de romane și de istorie, era abonat la „România Liberă” și, mai ales în vacanțe, veneam zilnic la el să văd rubrica lui Matty, caricaturistul, „Una pe zi”, un deliciu care lipsea din mult mai scrobita „Scânteia”, organul de presă al partidului.

La bătrânețe (a murit pe la 78 de ani) avea formidabile meciuri de tabinet, pe caiet, cu nea Nicu Ciungu, mare fumător de „Rarău”, țigări dure, pe care mă duceam la ordin să le cumpăr de peste drum, la bufet. Ciungu era generos, îmi rămânea de fiecare dată o monedă de 15 bani! Cu 30 de bani îmi puteam cumpăra o eugenia!

Discuțiile cu el îmi lipsesc, chiar și modul în care se raporta la un nepot pe care încerca să îl

călească inclusiv și fizic – îmi amintesc că avea o mână foarte grea.

O mână grea, în viață ca și în literatură, contează, chiar dacă un chinez înțelept a spus cândva: să conduci lumea cum ai găti un pește: cu mână ușoară. Admit ambele variante.

PS: În lista din „Rădăcini”, cred că lipsesc câte-va porecle notorii, reperabile pe strada mea: Crișanca, Măilă, Zoacă, Sinan, Vlăduleanu. Mai la vale, spre târg, Zbanghici (Costică a lu’ Mustață), Mita, Cenică, Boroagă, Davai – sau în alte cartiere: Pantică, Roșu (Gheorghe, fotbalistul), Vipera (călușarul). Dacă eronez, să fiu corectat.

Fiii lui Constantin Coande, Gabriel și Ioan (1941)

Documente aparținând familiei Dumitru T. Drăgan

Dumitru Drăgan s-a născut în anul 1882 în comuna Osica de Sus. A rămas orfan de mic, părinții săi fiind omorâți pe podul din Balș. Autorii dublei crime comise când se îngâna ziua cu noaptea au rămas necunoscuți.

Mergeau la un proces pentru niște pământ însușit fraudulos de cineva. Aveau la ei o sumă mică de bani.

A fost crescut de Grecu cel bătrân care era rudă apropiată.

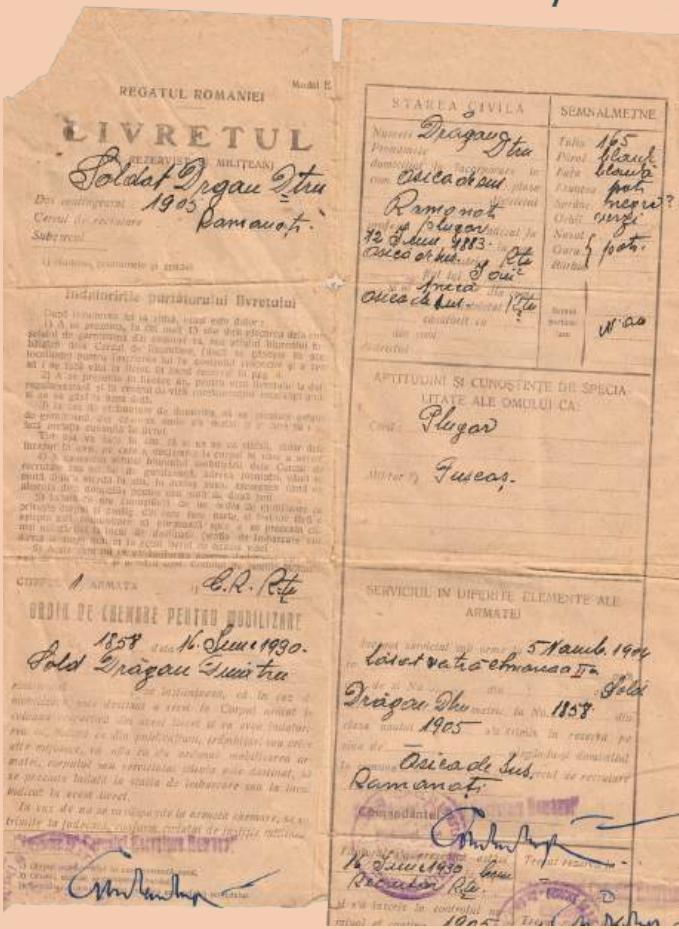
S-a căsătorit cu Smaranda Ioniță (de-a lui Brutu). Au avut 7 copii. A fost combatant și prizonier în Războiul Balcanic.

A fost o minte mai luminată, îndemnându-și băieții să învețe carte. Pentru aceasta a vândut zăvoiol și ceva pământ, spre nedumerirea unora care afirmau disprețuitor: „Mitrică... a vândut zăvoiol pă hârtii!...”

Băieții au învățat carte. Gheorghe, cel mare a absolvit Facultatea de Drept din București. Florea și Nicu au făcut Școala de Agricultură de la Srehareți, iar Constantin Liceul Ioniță Asan din Caracal.

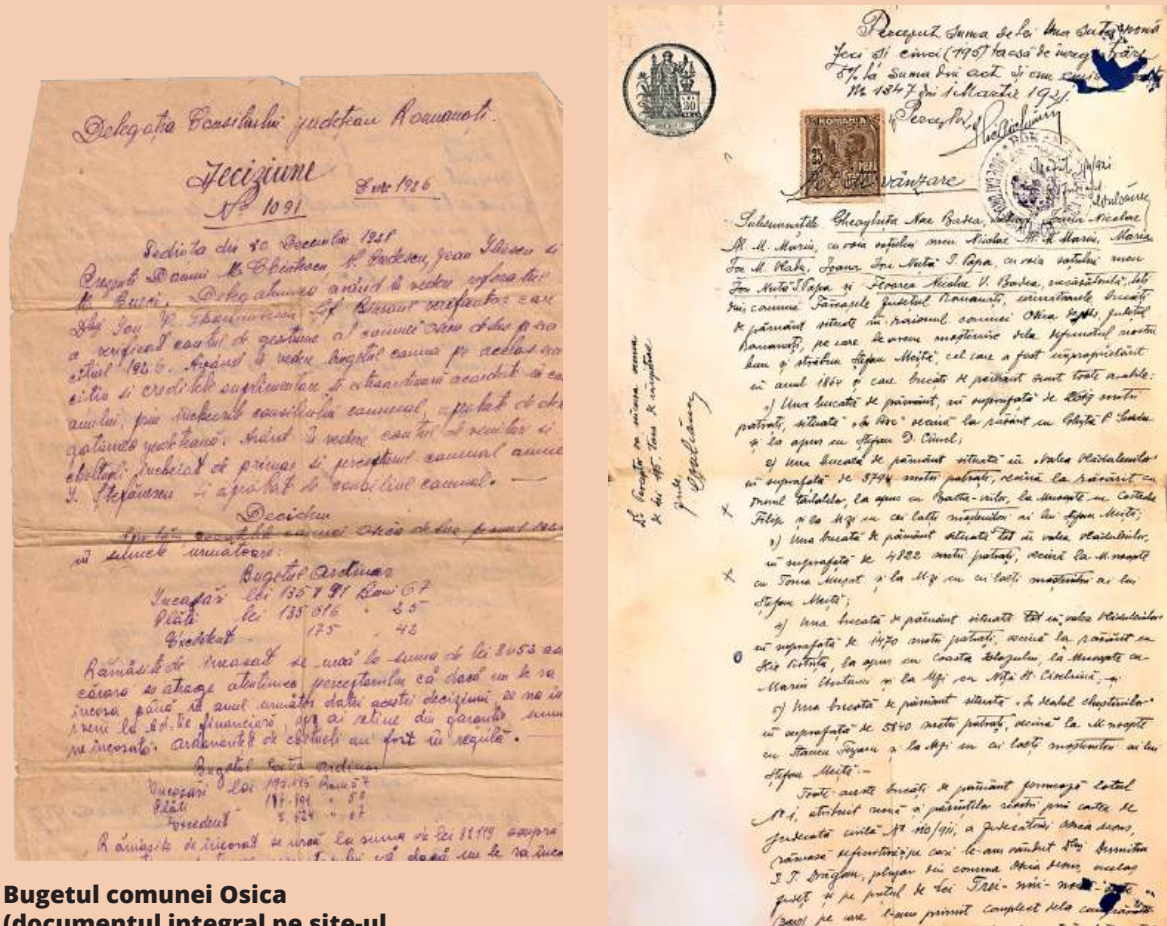
Constanța, Elena și Floarea (Didina) au învățat puțină carte. Așa era atunci. Băieții trebuiau să se afirme.

Prin căsătorie Constanța s-a numit Tecuci, Elena s-a numit Dăscălița, iar Floarea – Mustăț.

Autorizație de călătorie pentru Drăgan Dumitru

Bugetul comunei Osica
(documentul integral pe site-ul
Asociației ProMemoria)

Act de vânzare

Carte de intrare la vot

Drăgan Dumitru
Carnet de contribuții fiscale

(stânga, jos)

Elena Drăgan

(dreapta)

Alături de sora ei, Floarea

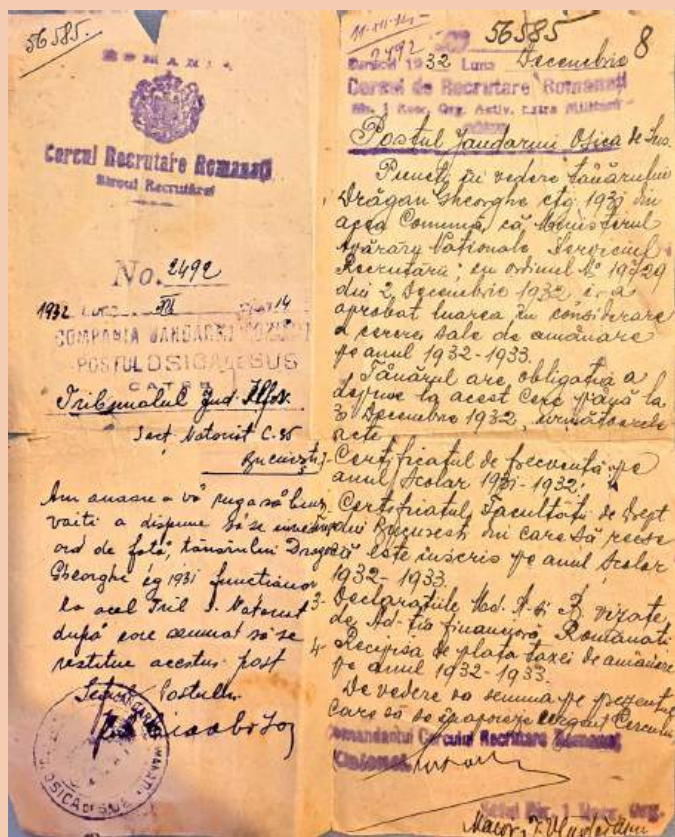
După căsătorie

Acocat Gheorghe Drăgan

Grevă studentescă

Gheorghe și Florea Drăgan în București

12 Oct. 1933. Câmpulung

Dragă Gheorghe,

Ţi cer ruze că te-ai supărat prin apelul făcut de mine. Iusă, după cum ti-am scris, n'au avut cui să-i fac apelul acela, fiindcă totul era în funcție de prietenie și cum eu te socot prieten, am îndrăznit, bun înțeles, cu îndatoriri din partea mea. Ori cum, dragă, chiar dacă tu nu te-ai supărat, ned că neocita să-mi comunici spre a nu mă făcea să bănuiesc. De fapt n'ar fi târziu niri acum, așa că te rog să-mi scrii. Apoi, dacă vrei să-mi servești cu ceea ce te-am rugat, atunci înălțarea angajamentului și răspunsul la ceea ce te-am întrebat, iarăși te rog să-mi scrii.

Pe lângă toate acestea, răspunde-mi dacă poți să-mi trimiți 3.000 (trei mii) lei, pe adresa scoalei, până la 1 Noiembrie, a.e., cu condiția să ai da înapoi la Brănești sau la Păste, când vrei tu, fiindcă sunt în mare încurcătură. Ți dicrēt că mă voi explica cu timpul. Acum nu pot trausa cu nimeni ca să vând din pământ, însă la Brănești am timpul necesar -

1 Oct. 1946.

Scumpă Maică,

Aș avea să scriu multe lucruri despre mine, lucruri bune care să te liniștească și să-ți aducă gândurile triste; cred că odată mai vedea ai fiice. Ca să nu mai stau aici, căci faza mea a căpatat și ea culoarea oacnelor sănătăși. - Aerul, mizeria și adimna, mă vor pestalili cam plest. Trebuie una ca din f. în zi să-mi arut răbdarea și să nu mă mai gândească decât la sănătatea mea. - La societate s-a aranjat daterita lui Nănu, care mi-a promis, printr-o scrisoare care mi-a trimis-o, că atâta timp cât va trăi el, nu se va atinge nimem de mine. - El mă va ține în casă, odată cu mine. Și mi pare foarte rău că într-o lună de zile nu s-a găsit nimelui de pe aci să-mi scrie și mi se dău gânduri. - Totuși gînce încă nu se au părăsit. - Te rog, din suflet, maică mea, ca înțeleg să-ți scriu puțin mai lungă și să nu răcească. Pe aici tulpul este foarte rece, mi se dău place, deocăndată, mi se dău frig la cap; aștept pe lădă, eu oșoila, și sânt pe tot în umbră, Gheorghe

baută dragă și răspunde-mi pe adresa din scris. Nu nita fiindcă sunt nerăbdător și tot odată vreau să știu ce asi putea să fac. Eu te rog să-mi lăși tu, fiindcă este altcva un pucten fată de un alt om interesat. Tu, caută și servește-mă așa cum cer, căci cu timpul pot să fim solvabili sub orice formă necesară cerintelor. Salvează-mi liniștea sufletească deocăndată. Eu doresc și servește-mă. Nu pune nicio ipoteză, nu trage nicio concluzie până nu mă voi explica, eu deocăndată te rog să-mi scrii și apoi să-mi servești. - Cu multumiri
Nica Frisaru - jth. Costică - Negru Voaia Costică

CARTĂ POSTALĂ

Tribunatul

Căminul 34 Seca

13. X. 1946 - 8-33-8 - H

Gheorghe

13. X. 1946 - 8-33-8 - H

BUCU

Florea Drăgan

cu hramul
ai
de sus.
de sus.
anași

CERTIFICAT

Subsemnatul preot paroh al bisericii parohiale *Șfinții Voievozi*
din com. *Osica de sus* plasa *Olteu de sus* județ *Roman*, adevăresc prin a-
ceasta că s'a săvârșit botezul pruncului de sex *barbălesc* născut
la *7 Aprilie* anul *1912* fiu al Dnii: Dnii:
Dumitru T. Drăgan al Dnii: *Teodora Dnii T. Drăgan*
din această parohie după ce s'au îndeplinit formalitățile cerute de legile civile cum
se dovedește cu actul de naștere No *43* din *10 Aprilie* anul
1912 și a primit din botez numele *Florea* asistând ca
naș Dnii: *Teodora Dnii Andrei Dan* din comuna *Osica de sus*,
plasa *Olteu de sus*, județul *Roman*.

Drept care am eliberat acest certificat sub propria mea iscălitură și întărit
cu sigiliul parohiei.

Aprilie ziua *25* anul *1912* No *43*.

Preot *[Signature]*

Garofal, Cîm. Petrescu

Scoala inferioară de agricultură de la
Ștrăbureț gr. I- *Juc. Olt*

CERTIFICAT DE ABSOLVIRE

Se atestă prin aceasta că tânărul *Drăgan Florea*
născut în anul *1912* luna *Aprilie* în *7* zile
Osica de sus cătunul *plasa*
județul Roman fiind însușit că elev în luna *10* octombrie
anul *1928* a terminat cursurile școlii la *15 August*
anul *1931* după care făcând și stagiul de practică de *12* luni,
fiind supus examenului de absolvire conform regulamentului
pentru învățământul agricol, și pe baza procesului verbal, în
cheia de comisiunea examinatoare, se constată că elevul
Drăgan Florea a obținut *6,21%* (seize și *21%*)
media generală de absolvire și a fost clasificat al *13*
între *43* candidați.

MINISTERUL ARMATEI
Consiliul de recrutare

CERTIFICAT DE AMANARE
AVÂND FRATE SUB DRAPEL

Având în vedere art. 34 din legea de recrutare, care amână pe un timp pe având
frate sub drapel.

Având în vedere actele prezentate de:

Tânărul *Drăgan Florea* Consiliul de recrutare în unanimitate de voturi
fiu al *Teodora* amână pe un an pe tânărul *Drăgan Florea*
și al *Teodora* Dai astăzi la *26* mai 1931
născut în anul *1912* Consiliul de recrutare în unanimitate de voturi
Comuna *Osica de sus* Președinte *Colonel Fort*
Plasa *Olteu de sus* Membri *Teodora*
Județul *Roman* Consiliul de recrutare în unanimitate de voturi
AVÂND URĂMĂDĂRELE SEMNALMENTE: Delegatul M. Interne *Teodora*
Părinte *Teodora* Delegatul județului *Teodora*
aprințenie *Teodora*
ochii *Teodora*
fruntea *Teodora*

Văzuți și trecuți în registrul recomandărilor la No. *Teodora*
Șeful biroului recrutare și mobilizare,

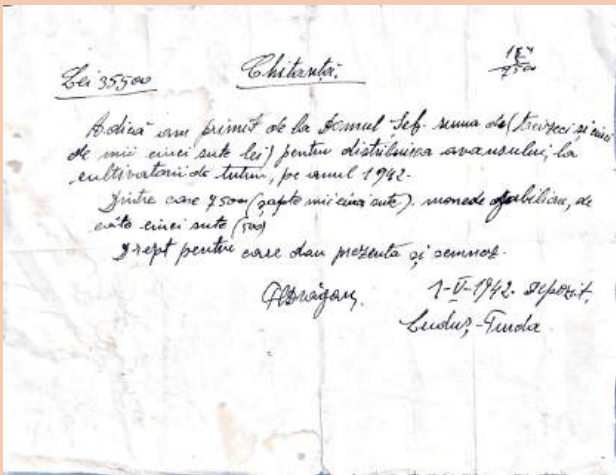
Certificat de bună purtare în societate (1937)

Certificat de cetățenie română

Certificat de la Registrul Alegătorilor

Pe front

Sora mea Elena,

Te rog pe tine, să faci tot posibilul să rupi câte ceva din banii pe care ți primiți și să mi achiziționezi datorii, pe care le-am oșe când eram la depozit, și cumuue la umatori: La tatar ~~ab~~isior lui nenea Mite din Shadulem 200 lei, la Coandă, cam 400 lei, și la Ilic al lui bace 60 lei.

În sfârșit, cât va fi vor spune și ei, dar nu te vei opune și vei plăti. Tot pe tine, te oblig să iei administratia la toate, și să te spăti cu toate ce priverse în interesul familiei. În sfârșit, ca și până ai acume. Dorese ca semupa băieților să fie usunată cu toate, și să nu fava, decât numai ce vea și ce poate. Pentru cheltuieli de trai, și ale gospodăriei va va ajunge. Solida ce o primiți din partea mea, și va va mai ajuta și nenea cu ce o putea. Ce te mai rog, te rog să mi scrieți Hoirele, și să le pui bine pentru pastea. Paltonul sol

Bilet scris la plecarea pe front

AMBASADA ROMÂNIEI
în Federația Rusă

LISTA NOMINALĂ INTEGRALĂ

cu datele de identificare a 20.718 prizonieri de război (militari) și "internati" (deportați civili) români, decedați în perioada 1941-1956 în lagărele, spitalele și obiectivele speciale NKVD-MVD, respectiv batalioanele de muncă sovietice care au existat pe teritoriul actual al Federației Ruse

15.04.2020

Lista nominală a 20.718 prizonieri de război (militari) și "internati" (civili deportați) români, decedați între 1941-1956 în lagărele, spitalele și obiectivele speciale NKVD-MVD, respectiv batalioanele de muncă sovietice care au existat pe teritoriul actual al Federației Ruse

Documente din 1990 ale Ambasadei României la Moscova: datele de identificare ale prizonierilor de război și ale civililor deportați din România în URSS (până în 1950). Inclusiv lagărele NKVD-MV și batalioanele de muncă sovietice care au existat pe teritoriul actual al Federației Ruse.

Jos: Identificarea cimitirului din Regiunea Ivanovo, unde a fost înmormântat Florea Dumitru Drăgan.

Ambasada României la Moscova - Lista nominală a 20.718 prizonieri de război (militari) și "internati" (civili deportați) români, decedați între 1941-1956 în lagărele NKVD-MVD și obiectivele speciale NKVD-MVD

Sp. 3051	Regiunea TVER, oraș VIȘNII BOLOCIOK, câtun Koșarovo
Sp. 3052	Republica MORDOVIA, oraș SARANSK
Sp. 3064	Republica CIUVAȘIA, oraș KOZLOVKA, cimitir civil, strada Belovoljsk
Sp. 3169	Regiunea KIROV, sat FALENKI, raion Falenki
Sp. 3171	Regiunea KIROV, sat RUDNICINII, raion Verhnekamsk
Sp. 3285	Regiunea SAMARA, oraș SAMARA, cimitir Bezimianka
Sp. 3285	Regiunea SAMARA, sat VOROTNEE, raion Serghievsk
Sp. 3318	Regiunea ORENBURG, sat AKBULAK
Sp. 3318	Regiunea ORENBURG, sat AKBULAK, raion Akbulak
Sp. 3398	Regiunea IVANOVO, sat LEJNEVO, cimitirul civil
Sp. 3604	Regiunea KURSK, sat SAPOGOVO (Iskra), raion Kursk
Sp. 3631	Regiunea SARATOV, sat ATAMANOVKA, raion Saratov
Sp. 3631	Regiunea SARATOV, oraș SARATOV, raion Lenin
Sp. 3631	Regiunea SARATOV, oraș SARATOV, raion Zavodski
Sp. 3655	Republica TATARSTAN, oraș ARSK
Sp. 3656	Republica TATARSTAN, orașele ARSK și ZELENODOLSK
Sp. 3757	Regiunea KURGAN, oraș ȘUMIHA

Drăgan Păun

Vă facem cunoscut în prin Decizia
C.A.M. no. 43.386 / 1948, sunteți numit în serviciul
Casei Autonome a Monopolurilor Regatului Român, în
Administrația externă - Cam în funcție
de agent de lucru nr. 5 din vobele
funcțiilor de numire onora no. 1 din Statutul
personalului C.A.M. pe data de 13 August 1948
fiind raportizat la aceluși Arhiv
unde urmează să vă prezentați pentru a vi lua postul
în primire.

Salariul c. venit funcției în care sun-
teți numit va fi de lei 2.250 plus oculesoti-
le respective urmând ca în primele două luni de la
numire să vi se rețină câte 1/4 din salariu pentru
Casa Generală de Pensii.

Jurământul de credință îl veți depune cu
respectarea formelor legale în fața Adunării
celor Libere.

Decizie de angajare, 1948

JURĂMÂNT

"Jur de a fi credincios poporului și de a apăra
Republica Populară Română, împotriva dușmanilor din afară
și dinăuntru"

"Jur a respecta legile Republicii Populare Române
și a păstra secretul în serviciu".

Drăgan

Prezentul Jurământ s-a prestat astăzi
8 Septembrie 1944 în fața noastră.

Sus: Jurământul de credință la angajare. Jos: Livret militar

Copie

Livret militar
model E

apartținând serg.t.r. Drăgan Păun ctg.1942 matr.685 C.R.de
origine Romanati.

Starea civilă la încorporare..

Născut în anul 1920

Com.Osica de sus Județul Romanati

Fiul lui Dumitru și al Smaranda domiciliat Osica de Sus
Județul Romanati.

Mutații pe timpul concentrărilor.

Reg.26 D. 1943 XI.1. trecut completare O.zi no.3329/143
Seful Bir.Mob. ss Indecifrabil

1944.IV.11. scos din lucrările com.c-dă P.A.și rămas în C.
Depozit P.S.fiind internat spital O.zi 1137/944.

1944.IV.10 concentrat și rep.la comp. /26 O.zi 142/944.

" VI.5 trimis pe front la P.A.O.zi 1316/944,

" IX.7 înapoiat de pe front și prez.P.S. O.zi 2354/944,

" Oct.3 chemat concentrare O.zi no.2698/944,

26 Dorob. 1944 Oct.3 anulat chemarea fiind prezent pe front dela
data de 17 Sept.1944 O.zi 329/944.

1945.VI.19 lăsat la vatră cf.ord.M.St.M.no.52300 O.zi
no.

Cpt. ss. Indecifrabil

6.VI.1945vvărsat C.T.Romanati O.zi 9043/945

6.VI. "înscriș fiind venit prin vărsare din reg.26 Dorob.conf.
ord.M.St.M. no.53800/945.

5.X.945 chemat concentrare O.zi 1346/945

18.X. " prezentat la concentrare

24.X. " mutat în reg,9 Grăniceri O.zi 1354/945
Seful Bir.Mobilizării

Maior ss Indecifrabil

24.X.945 înscriș venit din C.T.Romanati o.zi 1326/1946

12.I.946 desconcentrat o.zi 1856/946

12.III " chemat concentrare o.zi 1856/1946

15.III.1946 prezentat concentrare o.zi 2303/1946

24.V.1946 desconcentrat o.zi /946,

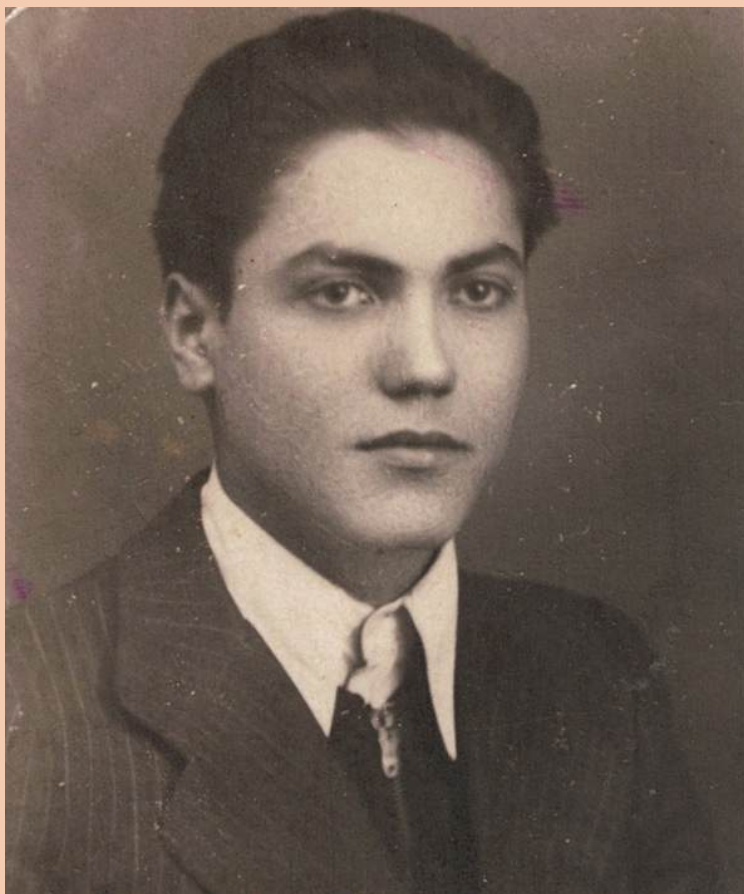
Seful Biroului Mobilizării

Lt.colonel ss. Indecifrabil

Oficiul Personalului

Fișă de notă prezentată la 1944

Fișă cu originalul.

Constantin Drăgan

Drăgan Constantin
clasa
III-IV.
Despre
Limba
Franceză
spre
folosință cu
usuriniță

Legenda satului nostru.

Mai sunt și astăzi bătrâni care păstrează în amintire legenda satului nostru, Osica Mare, pe care o mai văd cu grai dulce și curgător când auzul. Așa! Bunică, se spune că satul nostru a fost odată un zăvoi care se întindea de pe locul satului scăpătat și până pe dealul din de răsărit a satului nostru unde împreună cu pădurile foarte mari care până azi n'a rămas decât pe Gercica. Acest zăvoi era bătrân și isăci bătrâne, lungi în trunchi, la lemn și drepte. Prin partea vecin isăcile erau mai mici iar pe partea satului nostru erau mai mici și zice că s'au așezat prin părțile de ruclari care se înolelețniceau cu lucrarea

Caiete și scrieri școlare. Jos:
Chitanța pentru plata studiilor
în primul an de liceu.

Comitetul Școlar al Liceului „I. ASAN”, Caracal

Chitanța No. 1167

1940 luna Octombrie în 30

Primit de la Drăgan D. Constantin
din clasa I (particular) stat

Taxa de frecventare

Taxa de construcție

Cotizație

Taxe speciale

Taxe certificate, repetenți, corigenți, admitere cl.

Taxe anuar

Taxe extrabugetar

Taxă bibliotecă, spital școală, diverse

Taxe ex. particular

Inscriere 20

Minister 50

Comitet 80

Comisie 440

TOTAL LEI 590 -

Adică Lei cinci sute nouăzeci

CASIER, V. Alexin

Sus: în spital la București. Dreapta: ajutând un alt bolnav.
Jos: Buletin de înscriere la Biroul Populației

Seria C

LEI 300 LEI

trei sute
pentru

Casa Scanteii

Depus de Drăgan Ctin

019106

Contribuție pentru Casa Scanteii

Jarno la țară

Spicuri repeși
De fulgi năpădesc,
Pe crengi se așază,
Joi se grămădesc

Li-apri lin
Continuă să cadă
Presărând usci,
Fulgi de zăpadă.

Biocăslanii sprinteri
Sed scriburii de jug,
Căinele pe vatră
Și făcut covrig.

Primăvara în sat. ^{Jos} ^{Postel}

Cer senin, soare, căldură,
Săud sunete d'argint,
Simpri drum s'aude gură,
Săud răsete șglobii.

Sus și stânga: pagini
din caietele cu poezii și
legende locale.

Jos: proces-verbal de dare
în primire a gestiunii
unui depozit pe durata
concediului medical.

Proces-Verbal.
Azi 15 Iulie 1950. -

Noi, Drăgan Ctin ref. depozit, Pescari Nicol
primitor marfuri, Colata Ion vânzător și Ghicoghini
știu casier, având în vedere plecarea în concediu
de boală pentru mare timp a șt. Drăgan Ctin
ref. depozit, încheiem prezentele proces verbal azi
data de mai sus, de dare și luare în primire a
întregului inventar.

Șt. Drăgan Ctin predă șt. Ghicoghini
știu toate bunurile de inventar după registrele
inventariere a tuturor bunurilor propriu-zise.
Com lemn, proprietate part. culare și lumina-
ționalizate.

Darea în primire de către șt. Drăgan
Constantin ref. depozit, și luarea în primire de
către șt. Ghicoghini știu s-a făcut azi data de mai
sus, după registrele de inventariere, proces verbal
de dare și luare în primire precum și chitanțe și
toate cete anexate la dosarele cu bunurile de

Poezie

Cartea de față, apărută recent la Cluj Napoca în colecția MAGISTER a prestigioasei edituri LIMES, va fi prezentă, ca exponat/exponent al literaturii române de azi, la Târgul de Carte din Beijing, în luna iunie crt. Sună cam pompos după gustul meu, dar asta e!

Cu titlul „Bătrânul ego în dimineața de după moarte”, volumul cuprinde „63 ipostaze ale poemului” structurate într-o succesiune anume, semnificând în intenția autorului tot atâtea trepte și stări ale urcușului spiritual propriu. Coperta reproduce o imagine-foto captată la sfârșit de vară/început de toamnă, în anul 2020, cred, la Osica; i-am zis, ca să aibă un nume ca orice lucru bun din grădina lui Dumnezeu: „Bocancii mei pe malul Oltețului”...

Cum s-ar spune, și bocancii mei și Oltețul vor ajunge în Capitala chineză, într-o lume cu o cultură, inclusiv poetică, milenară – ceea ce mă bucură nespun, nu atât pentru bocanci, se-nțelege, cât pentru iubitul Olteț, și, prin el, pentru toți cei care, de-a lungul generațiilor, ne-am scăldat în apele lui în verile toride ale copilăriei, de neuitat.

Proză

TOMIȚĂ

de NICOLAE DRĂGHICI

Anul trecut, de Sfânta Mărie, Puița, sora mai mică, i-a trimis vorbă mamei, să treacă pe la ea, sa-i dea un cățel. Nu-și vorbeau de zece ani, de când bunicul, care nu s-a mai înțeles cu Puița, pe care o oprise în casă să-i fie reazem la bătrânețe, s-a suit pe casă, la șaiszeci de ani, și a dărâmat-o, ajutat de neamuri, cam în silă – e adevărat, după care s-a mutat la noi. Dar la trei zile, Puița și bărbatu-so, Florică, au venit noaptea și au încărcat în două căruțe toată lemnăria casei dărâmate, transmițându-ne a doua zi, în derădere, că, dacă ar fi vrut, ne-ar fi luat și pe noi, cu paturi cu tot, adormiți buștean, cum eram. Bunicului i-a fost rușine să se ducă la Miliție, era vorba de fata lui, s-a gândit că s-ar face de răs în sat... Dar

de- atunci, pentru toată viața, ai mei au rămas cu obsesia hoților... La cea mai mică hămăitură nocturnă, îl auzeam imediat pe tata:

– Mărie, hoții!

Săreau, pe loc, amândoi din pat, ca arși și țâșneau pe ușă... Afară nu era nimeni... Dar asta nu însemna deloc că într-o noapte viitoare n-avea să fie la fel. După ce s-a prăpădit tata, mama a dus mai departe, singură, obsesia, în forme, uneori, halucinante. Erau secvențe înduioșătoare, cu noi doi, duminica, sub umbrarul de viță de lângă fântână, așezați pe scăunele mici, la masa noastră rotundă, joasă, plină și ea de arsurile de la tigaie. Mâncam amândoi, cât ținea masa, în tăcere deplină, dar la sfârșit, mama, cu o voce

joasă, suferindă, își începea litania ei cu hoții. Îmi spunea cum ieșea ea noaptea la ei înfruntându-i deschis:

– Gata mă, blestemaților, venirăți? Și cum nu-i răspundea nimeni. Sau cum pune mereu ceasul, noaptea, să sune din oră în oră, și s-o trezească. Ei nu-i era frică de hoți, ea voia, neapărat, cu toată ființa ei, să-i prindă asupra faptului. Degeaba îi spuneam, pe limba ei, cu nu e sănătos ce face, pentru creierul și pentru inima ei, că într-o zi i s-ar putea întâmpla o mare nenorocire...

Nimic n-o speria. Într-o duminică, mi-a spus că a numărat toți aracii de salcâm *prijoniți* de cireșul din fața casei, erau 87, după care a luat toată ulița, la rând, informându-și vecinii despre inventarul ei, nădăjduind că, astfel, hoții se vor potoli. Dar demersul ei n-a avut niciun spor... O singură dată s-a întâmplat să ne ridicăm de la masă, fără ca ea să-mi mai pomenească nimic despre hoții ei:

– Mamă, ți-au dat pace hoții... N-au mai venit?

– La ce să mai vie, maică? Au luat tot – mi-a zis ea, cu ochii plini de o tristețe fără margini...

Dar până-n duminica următoare a uitat ce mi-a spus, iar povestea a reînceput.

Bunicii mei au mai avut alte două fete, Lina și Niculița, amândouă măritate în sat la noi, fără noroc... Manipulate, în timp, de Puița, amândouă au sfârșit prin a se înstrăina complet de sora lor mai mare, astfel încât mama, lucru nefiresc, a murit singură, ca o ființă fără surori...

Au avut și un băiat, Niculae, care a murit la un an, deocheat de un frate al bunicului, tica Mitrină, care venind într-o zi pe la el și văzându-l pe Niculae cum doarme, ar fi zis:

– Mă Gheorghe, frumos mai e copilul ăsta al tău, parcă l-ar curge o apă...

Băiatul s-a trezit într-un plâns spasmodic, din care nimic nu l-a putut opri, a plâns toată noaptea, iar spre dimineață s-a stins... Durerea pierderii băiatului nu i-a trecut niciodată bunicului:

– Dacă ar fi trăit Niculae al meu, eram acum departe – îl auzai deseori. Era în timpul războiului: bunicul a adus de la Caracal un pictor rus, venit cu frontul, Șura, care l-a pictat pe băiat în cămașă lungă, albă, cu capul între flori de câmp. Am dormit toată copilăria cu Niculae deasupra capului, dar niciodată nu mi-a fost frică...

Mama a venit acasă târziu, pe înserate... Tomiță, așa i-a spus Puița că-l cheamă, era o mândrețe de „băiat”: zdravăn, dar cu picioare delicate, negru, cu pete albe, cu păr strălucitor și ochi sfredelitori. Foarte repede l-am îndrăgit toți. A devenit răsfățatul familiei. Parte din ce mâncam noi mai bun, mâncă și Tomiță: cârnați de la garniță, ouă fierte cu zeamă, jumări ambalate în

mămăligă. Dar și el știa să ne mulțumească: ne anunța toți musafirii veniți la poartă, iar niciunul, care intra în curte nepoftit, nu scăpa cu nădragii necompostați... Toți îl iubeam, dar nimeni ca mama. Erau toată ziua nedespărțiți: mama îl lua după ea la câmp, la moară, la prăvălie și duminica, la neamuri... Tot satul îl știa pe Tomiță, copiii îl strigau pe ulițe și-i aruncau în dar care te miri ce... Când ne așezam la masă, Tomiță își lua locul lângă scăunelul mamei, de parcă știa ce însemna masa pentru ea: o înghițitură ea, un dumatic pentru Tomiță, o înghițitură ea, un dumatic la Tomiță, și tot așa, până la sfârșitul mesei.

Dar „raiul” lui Tomiță n-a durat mult... Anul ăsta, pe la jumătatea lui iulie, în puterea nopții, somnul ne-a fost tulburat de niște lătrături groaznice.

– Mărie, hoții, a sărit, iarăși, ca ars, tata! Dar, acum, ce-i ieșea din rărunchi nu mai era țipăt, era un urlat înfiorător, așa că, de data asta am sărit toți din pat și am țâșnit afară, așa cum ne găseam... Dar afară nu era niciun hoț, erau doar Tomiță și câinele vecinului Stănoiu, Anzor, unul într-altul, înțepeniți: unul trăgea în dreapta, celălalt în stânga, amândoi urlând ca din gură de șarpe. Atunci l-am auzit pe tata:

– Mărie, ne-a înșelat Tomiță: nu e „băiat”, e „fată”, Paștele mamei lui! Dar mama, care nu putea crede că Tomiță ne-ar fi putut face una ca asta, l-a contrat imediat – ceea ce ea nu făcea, de obicei:

– Tomiță-al nostru?! Fugi, mă, d-aci!

Tata a intrat sub pătură și s-a întors cu parul de pus porumbi. N-a apucat să-l ridice:

– Șicăă, lasăăă, lasă parul jos, că omori câinele omului și intri-n *procest* cu Stănoiu.

Dar tata n-a băgat-o în seamă: a ridicat parul și a lovit cu sete și cu precizie exact unde trebuia. Căinii, eliberați, au țâșnit fiecare în altă direcție: al lui Stănoiu a sărit gardul, la ei, al nostru, la noi în grădină. A doua zi trebuia să prășim, a treia oară, porumbii de la Olt. Tata s-a sculat cu noaptea-n cap, a pus boii la jug, a așezat în căruță prășitoarea, sapele și bota cu apă, apoi, l-a adus pe Tomiță, legat fedeleș și l-a urcat în căruță. Nici mama, nici noi n-am găsit puterea să-l înduplecăm, știam toți cât era de încăpățânat tata, când îi intra lui ceva în cap. Mai ales mama, care nu i-a întors niciodată vorba, așa era ea învățată. Până la Olt, Tomiță, cu ochii înecați în lacrimi, nu s-a oprit din scâncet.

Ajunși la destinație, tata l-a dezlegat și l-a lăsat pe malul râului, să-i contemple la vale curgerea inexorabilă...

Din volumul „**8 povestiri de familie**”,
aflat în pregătire

PARTIZANCA

(Fragmente din volumul *El desconoscido*)

de MARIN TRĂȘCĂ

Autocarul se urnea cu greu din loc. Furnicarul de oameni ce coborâseră din el, acum mișunau care-încotro pentru a-și ascunde mai bine marfa, în timp ce eu *număram* destinele ce treceau Dunărea spre locul unde ar putea amăgi *seceta* abătută în politică și în buzunarele noastre.

Tocmai când reușisem să-i *număr* pe toți, așa cum făceam cu oile din poveștile lui Vițu, mă pomenii întrebat de o femeie dacă merg la muncă. Răspunsei că nu, și până să mă dezmeticesc mă pomenii cu un braț de tricouri și o pereche de cizme din cauciuc în geanta cu mâncare:

– Spui că-ți trebuie la *gazdă*, îmi șopti femeia la ureche, ca și când nu ar fi vrut s-o audă nimeni. De fapt, cine să mai aibă timp pentru așa ceva, fiecare își vedea de ale lui.

Așteptam să-mi vină rândul în fața ghișeului unde sta proțăpît un vameș tinerel, absent la frământările celor ce se perindau prin fața lui. Era prima oară când puneam piciorul pe pământ străin. Mă simții un mic trădător...

Kladova, orașelul tolănit lângă Dunăre, ca un motan tinerel ce așteaptă *codanele* să treacă prin preajmă, se transformase într-un bazar românesc, cu marfă colorată, ieftină și de proastă calitate, doar venea de la chinezii ce văzuseră în România un loc unde poți să vinzi și sămânță de sticlă de lampă, că de sărăcie vindeam noi... la sârbi!

Era o imagine decupată dintr-un film al unui regizor căruia nu-i mai ajunsese pelicula și trăgea de ce-i rămăsese încălecând secvențele într-un grotesc asumat.

– Ai mai fost pe-aici? – mă întrebă un uscățiv căruia nu i se vedeau ochii de sub claia de păr –, eu aștept de două săptămâni să lucrez, dar n-am găsit nimic. Sunt niște șmecheri pe aici care angajează lucrări și le dau la alții. Prețul îl fac ei și tu te alegi cu *jumatea lui trei*.

Concluziile ciufulitului nu mă interesau. Toți erau tineri, majoritatea neînșurați, aceștia aveau și motivul, *decât vai de doi, mai bine vai de unul!*

– De doi ani n-am mai fost acasă – continuă bărbatul –, și așa nu prea se omoară cineva să mă mai aștepte: femeia m-a lăsat, fetele s-au măritat, iar eu nu fac altceva decât să muncesc pentru... mâncare și băutură. Simt că nu mai am nimic de făcut în viața asta, păhărelul cu rachiu mă face să mă simt mai bărbat.

Fiecare cu filosofia lui! Se pare că pentru omul din fața mea, vorba *fie pâinea cât de rea, tot mai bună-n țara ta*, nu prea mai avea sens, se găsisese cineva care să i-o fure și-n țară și aici. Însă și-o fura și el.

Știam ce înseamnă să-ți fure cineva bucățița de pâine, știam cum este să fii vândut chiar de cei în care ai avut încredere, să fii mințit cu acte în regulă de către o societate care cu greu își va găsi identitatea. Dar cui să spun aceste gânduri, lui Toma, care era deja irecuperabil? Venea de undeva de lângă Tulcea, avusese o stare materială bună, o femeie frumoasă, învățătoare, spunea el, dar *parfia* băuturii le-a îndepărtat pe toate și în primul rând pe el, de realitate. Găsise o *scăpare* în paharul drămuț de crășmarii hoțomani ce te fac să mărești golul din suflet și din viață.

– Ai unde să dormi? – mă întrebă el, știind dinainte răspunsul. Mergem la *Partizanca*, este o femeie care a luptat pe front cu Tito, are și poze cu el.

Casa *Partizancăi* abia dacă se zărea printre căsoaiele din jur, dovadă că stăpânii acestora se învăteau prin alte locuri mai prielnice, ea rămăsese să-și ducă zilele cu cei câțiva dinari luați de la românii găzduiți în maghernița din fundul curții înghesuite de lucruri, a căror trebuință n-o cunoștea nimeni.

În camera lui Toma, o *chițimie* de câțiva metri pătrați cu pereții a căror culoare n-o puteai defini, la fel cu cea a sobei țărănești, așa cum avusese și el acasă, plutea un aer de împăcare cu timpul, cu lipsa nedeclarată; poate de aceea recursese și *Partizanca* la găzduirea românilor care dormeau la ea, să umple golul unei pensii insuficiente.

– Să-i spui că ești văru-meu, zise *uitatul* la sârbi, altfel te descoase din toate *cheutorile* să vadă cum este pe la noi, de parcă ceea ce vede pe aici nu ar fi suficient. Dacă îi intri la inimă, poate îți arată și albumul de poze, ale ei cu Tito și cu Ceaușescu, poate scoate și o răchie. Ai să vezi că a fost o femeie frumoasă, chiar dacă acum nu vezi decât o babă șleampătă ce vorbește fără șir.

Ultimele cuvinte se împrăștiară la repezeală prin cameră, tocmai la timp, când pe ușă intră o femeie al cărei capot nu mai știa ce culoare avusese pe timpuri. Purta în mână un tablou din care zâmbea pe sub mustățile înnegrite de fotograf, un bărbat zâmbăreț, ca actorii de film. De

fapt, chiar arăta a actor; de sub haina militărească răzbătea un corp athletic, bine legat, iar epoleții de pe umăr arătau cu prisosință gradul militar, funcția urmând s-o declare *Partizanca*.

– Tomo, văd că ai un nou *rumân*, să fiți copii cuminți, eu nu am nevoie să-mi faceți probleme cu maliția, să nu aduceți femei, iar cu băutura... mai rar! Cum regulile sunt făcute să fie încălcate, ea însăși adusese o *sticloanță* cu rachiu din care puse în paharele ce le scoase din buzunarul halatului incolor.

– El este bărbatu-meu, a fost subprefectul dârjavei ăsteia. Când îmi vine dor de mine, cum arătam pe vremuri, stau de vorbă cu el și-l întreb cum mă găsește. El, ce să mai zică?! Zice acum cum vreau eu, mereu a zis cum l-a tăiat capul!

Bărbații sorbiră lichidul dător de fiori de putere la vremuri de slăbiciune trupească, în timp ce femeia deja își începuse dialogul interminabil cu subprefectul din fotografia tinereții ei.

– Hai la noi în *sobă* (*cameră*), ăstora, chiar dacă le spun cine ai fost tu, tot nu ar înțelege! Acum am și eu posibilitatea să-ți spun toate alea, iar tu ai să mă ascuți cuminte, cum nu ai fost niciodată. Prea a fost scurt lanțul pe care mi l-ai pus de picioare. Te credeai prinț, iar eu slugă.

Ultimele cuvinte ale bătrânei lăsară locul gol, plin doar cu semnele de întrebare ale bărbaților care-și făcură semne: *s-a scrântit baba!*

În drum spre casa *Partizancăi*, văzusem după gardul dărăpănat al unei construcții ce părea să fie nouă, doi băieți ce se luptau cu o saltea de paie ce și-o târau dintr-un un loc în altul. Nu mi-aș fi dat seama că era nouă dacă lângă ea nu s-ar fi zărit o *coșmelie* care abia se mai ținea pe picioare, semn că stăpânii dăduseră de bani și voiau să arate lumii de ce sunt în stare, dar să se și vadă de la ce au plecat. Se simțea ambiția omenească de a demonstra mai mult. Ciudată perspectivă mi se propunea, dar nici nu mă așteptam la mai mult! Mă și gândeam cum ar putea acești oameni să muncească o zi întreagă, după o noapte de nesomn în tovărășia țânțarilor și a frigului ce se lăsa o dată cu noaptea!

– Hai să mâncăm ceva – mi-a rămas niște salam de la unul din Caracal –, de la tine, după aia vedem noi ce mai facem! Aici nu ne facem planuri pentru mai mult de două zile. M-a rugat *Partizanca* să-i repar gardul, eu zic să-i luăm și pe ăia doi pe care i-ai văzut, n-au lucrat de două săptămâni și nici nu au ce mânca.

Din camera alăturată, mai bine zis, din holul ce despărțea cele două camere se auzea bătrâna ce nu se mai oprea din vorbă cu subprefectul ei mustăcios. Probabil că îi venise ei chef de vorbă acum, fiind *ajutată* și de cele două păhăruțe de rachiu bătute cu *băieții*. Folosea acest prilej, ori de

câte ori avea ocazia, fără să supere pe nimeni, în rest, era o femeie liniștită ce mergea la biserică, se închina, și, din când în când mai aprindea o lumânare pentru subprefect, dar mai ales pentru clipele frumoase dăruite, deși erau puține.

Fusese un fel de slugă în casa acestuia, o casă mare pe undeva prin planina sârbească, într-o vreme despre care acum se vorbește ca despre legende. Venise de la țară, o fată frumoasă și sfioasă, dar destul de puternică pentru a rezista loviturilor vieții. Nevasta subprefectului suferea de o boală a picioarelor, nu putea să meargă, iar *Partizanca* reușise să se facă iubită de aceasta, dar și de mustăciosul din tablou. Rămăsese însărcinată mai repede decât și-au dat seama că se încurcaseră, timp în care bolnava *scăpă* de durerea și infirmitatea picioarelor. Așa rămase *Partizanca* stăpână la conac, cu un copil în brațe, tânără și frumoasă, petrecând, după doi ani, și pe subprefect lângă nevastă-sa. Venise războiul și se alătură lui Tito, și, deșteaptă cum era, reuși să-i intre și acestuia în voie, fu decorată și recunoscută de istorie ca erou. Acum trăia doar din amintiri, băiatul luase drumul Americii, la fel cum au făcut toți cei de-o spiță cu el, și nu mai venise niciodată. Bătrâna rămăsese doar cu albul de poze și cu tabloul, vorbindu-le fiecăruia în felul său.

Îmi adusei aminte că văzusem filmul *Kozara*, din care recunoscusem câteva secvențe în pozele bătrânei, dar cel mai mult aș fi vrut ca bătrâna să-l fi cunoscut pe Stanache, alta ar fi fost situația acum; poate aș fi rămas la Vițu și ajungeam ceea ce a ajuns frate-meu, un om al cărui cap nu avea unde să se adăpostească la vreun cutremur, întocmai cum îi prezisese Visarionul, ori eram însurat de la 15 ani, dacă mă luam după Leana, mama, plecată din sat la nici șase săptămâni ale acestuia.

Gardul *Partizancăi* îmi fusese de mare folos, dacă se poate numi *folos* renunțatul la un pat, cât de cât omenesc, pentru boschetul umed și mirositor a vară tomnatică și instabilitate, fără nici cea mai mică undă de poezie.

Seara, mă întâlnii cu un uscățiv din Caracal, probabil cel de la care luase Toma salamul încins de soarele tarabelor din piață. Pentru nici un dinar, berea mi se păru destul de ieftină, mai ales că ținea și de foame, dar câștigul cel mare era în sensul că reușisem să intru *în gașcă*, eram *unul de-al lor* și-mi era de ajuns.

Nici nu-mi dădusem seama câte aveam să ascult, dar mai ales, să constat, ideea generală fiind în sensul că politicul, așa cum era practicat, nu reușea să acopere nevoile unui popor plecat în bejenie peste Dunăre pentru a căuta o bucată de pâine.

Foiala din timpul zilei se dusesese așa cum apăruse, dintr-o dată; fâșiile de plastic pe care stătuse marfa se strânseseră, mușterii plecaseră pe la casele lor. Nu reușisem să vând decât niște cuie de tablă, balamale și alte mărunțișuri, auzisem eu că astea merg bine! Cei câțiva dinari adunați mă asigurau pentru câteva zile de *excursie la sârbi*, și cum *Partizanca* nu ne lua prea mult la chirie îmi permiteam să beau și câte o *pivă* (bere) pe zi.

Drumul până la gazdă trecea pe lângă un cimitir ale cărui cruci nu prea semănau cu cele din cimitirele noastre, erau blocuri din marmură neagră, mai mari sau mai mici, în funcție de cel care se așezase sub ele și de ce lăsase în urmă pentru a fi pomenit cum se cuvine de urmași.

– Tomo, ăștia de ce nu au, mă, crucile mari ca ale noastre?

– Nu știu, veni răspunsul, probabil că noi ducem prea multe păcate ale altora și musai să avem loc unde le așeza.

* * *

Autorul, Marin Trașcă, este născut pe 12.10.1954 în Tomeni. Din anul 2006 locuiește în Spania. Debut literar în Revista Tribuna, Deva, în anul 1989. Ziarist la toate ziarele din județul Olt, în Spania este realizator de emisiuni la Radio Pro Diaspora și ziarist la Noi. Debut publicistic în anul 2002 cu volumul „Singur printre ziariști”. Alte volume: cartea de versuri „Căruța cu vise” și „Noaptea strugurilor amari”.

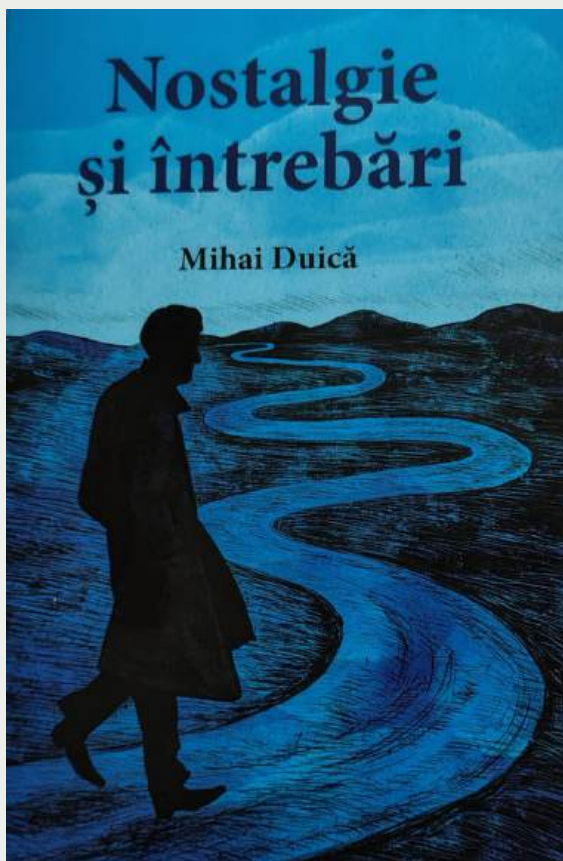
Debut

NOSTALGIE ȘI ÎNTREBĂRI

de MIHAI DUICĂ

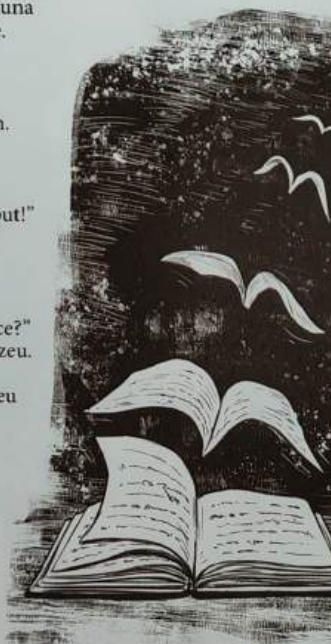
Poeziile mele, o încercare de clasic și postmodernism, sunt trăiri nostalgice și frământări de viață, cu multe întrebări, între care probabil cel mai notabil este repetatul „De ce?”.

Mărturisesc că nu am voit să mă numesc vreodată poet și că în paginile ce urmează vei citi simple poezii ale unui diletant ce a așezat câteva rânduri pe hârtie pentru toți cei care mă cunosc și îmi sunt prieteni, cu mândrie că între prietenii mei se află și poeți.

Întrebare

De ce e zi și noapte,
De ce e plus și minus,
De ce pământ și ape?
Și toți au înțeles.
De ce nu pot eu însumi,
Să văd cerul în noapte
Și nu știu cui să-i spun,
Când toți spun că se poate.
De ce mă întreb întruna
C-ar trebui să te iubesc până la moarte,
Jurând, când eu îți așezam cununa
Că numai moartea ne desparte.
Mă tot întreb de-am înțeles
Normalitatea din nonsens
Și să-nțeleg eu nu mai vreau
Privind la toate printr-un geam.
Mi-e întunecat tot gândul,
Cu el și simțământul
Și mă tot caut în trecut,
Dar toți îmi spun: „Așa a început!”
Veșnicul „De ce” mă însoțește
Când toată lumea povestește
Cu adevăr sau stângăcie
De ce-ul veșnic o să fie.
Eu nu mai vreau să-ntreb „De ce?”
Nici oamenii și nici pe Dumnezeu.
Ca muritor privesc la stele
Și-mi spun în gândul meu mereu
De ce-ul are apogeu.

Visul

Copil fiind eu mă visam ICAR,
Plimbându-mă prin ceruri într-un car.
Să pot ajunge printre stele
Și să mă pot juca cu ele.
Ce vis frumos e să plutești prin nori!
Și mai mereu, cădeam din pat în zori,
Sperând din nou că pot s-ajung la stele
Și iarăși să mă joc cu ele.
Să pot vedea lumea de sus,
Să izbucnesc în hohote de râs
Și să plutesc deasupra tuturor
Atunci când ei nu mă mai vor.
Să calc atunci când vreau pământul,
Și-apoi să mă întorc cu gândul
La visul meu copilăresc,
Ca cerul să nu-l părăsesc.
Căci numai printre nori și stele
Te părăsesc și gândurile rele
Ce pe pământ te-ademenesc,
Uitând de visul meu ceresc.
Și-abia atunci îți vei dori
Să cazi din pat de dimineață-n zori,
Căci doar așa tu vei simți
Că nu poți să plutești în nori.

Speranța

Eu sunt doar pământeanul care,
Naiv, mai crede în povești
Și că speranța tot nu moare.
Doar tu începi să te-ndoiști
De lucruri ce-ți doreai să vină
Ca tu să poți să izbutești.
Dar, omule, de ce mă cerți pe mine,
Căci eu nu vreau să te rănesc,
Eu vreau să port speranța-n tine,
Și să mai crezi în univers,
Chiar de cei răi cu toții îți vor spune
Că asta este un non-sens.
Ridică-te și speră, să ai și tu,
Doar universul tău și de ce nu,
Chiar tu poți fi un zeu.
Și de dorința ta e una egoistă,
Poate firească, dacă ea există,
Și mai și crezi în Dumnezeu.
Și poate-așa speranța-ncepe
Să-ți lumineze calea grea
Și-atunci vei izbuti, și tu vei crede
În ceea ce sperai că universul îți va da
Și nu mă mai certa din nou pe mine
Căci eu mereu voi spune-așa

.....

Omule, doar tu poți fi speranța!
Cu Dumnezeu alături, speranța e a ta.

CORNELIA POPA
profesor de limba și
literatura română
Liceul Teoretic „Ion Gh.
Roșca” Osica de Sus

seară de introspecție și libertate

Literatura ca oglindă a sinelui

În după-amiaza zilei de 27 februarie, Amfiteatrul Liceului Teoretic „Ion Gh. Roșca” din Osica de Sus s-a transformat într-un spațiu al introspecției și al libertății de gândire, găzduind o seară culturală specială: „Învăț să fiu eu – literatura ca spațiu al libertății de gândire”. Ideea întâlnirii a luat naștere dintr-o discuție scurtă cu invitații noștri speciali – scriitoarea Maria Șarpe și muzicianul Claudiu Șarpe – iar eu am preluat responsabilitatea de a organiza și coordona, cu sprijinul și încurajarea directorului prof. Mihaela Marin.

Seara nu a fost doar despre literatură, ci despre descoperirea de sine și asumarea emoțiilor, într-un cadru care să ofere elevilor libertatea de a-și exprima fricile și curajul.

Literatura ca răspuns la frământările interioare

Elevii participanți – Mărunțelu Adriana, Dobrițoiu Vanesa, Anghelache Petruța, Dărau Ioana, Petcu Marina, Dobrițoiu Rebeca, Boștină Andrei, Sfârâială Luca – au dat viață emoțiilor

universale: frică, îndoială, presiune, conformism, visare, rebeliune, curaj și nucleul identității – „Eu”. Emoțiile elevilor au prins glas prin gesturi, replici și momente de introspecție, transformând lectura într-o experiență vie și personală.

Naratorul serii, Teodorescu Rareș, a ghidat publicul prin momente reflexive și monologuri profunde despre limitele educației centrate pe manual și despre nevoia de a descoperi propria voce. Fragmente selectate din operele „Idiotul” de Fiodor Dostoievski, „Fahrenheit 451” de Ray Bradbury, „Rinocerii” de Eugène Ionesco și „Bătrânul și marea” de Ernest Hemingway au fost oferite ca răspuns la frământările elevilor, demonstrând cum literatura poate oglindi emoțiile, ghida reflecția și inspira curajul de a gândi liber.

În *Idiotul*, Prințul Mișkin rămâne pur și sincer, arătând că autenticitatea și fidelitatea față de sine nu se învață din manual. În *Rinocerii*, Béranger refuză conformismul colectiv, demonstrând că îndrăzneala de a fi tu însuși înseamnă uneori să rămâi singur. În *Bătrânul și marea*, Santiago înfruntă eșecul cu

demnitate, iar verticalitatea alegerilor definește adevărata identitate. În *Fahrenheit 451*, Guy Montag descoperă că libertatea începe prin întrebări și gândire critică, în ciuda presiunii uniformizării.

Invitați și momente artistice

Seara a continuat cu o dezbatere literară interactivă, în care elevii au discutat cu scriitoarea Maria Șarpe despre libertatea interpretării și rolul literaturii în formarea gândirii independente. La dezbatere a fost prezent și preotul Daniel Preda, ca de fiecare dată o prezență discretă, dar deosebit de valoroasă. Întâlnirile cu dumnealui sunt întotdeauna o bucurie, iar prin implicarea sa constantă reușește să ofere acel sentiment prețios de continuitate și coeziune în cadrul comunității.

Recitalul la chitară susținut de invitatul nostru, Claudiu Șarpe, a încheiat seara într-o atmosferă meditativă, dar plină de vitalitate, punând punct unei experiențe complete: emoțională, reflexivă și artistică.

O seară de introspecție și libertate

Într-un sistem în care manualul și comentariile standardizate domină, am simțit că tinerii au nevoie de un cadru în care să-și exprime emoțiile, să-și exploreze fricile și curajul și să descopere cum literatura poate oglindi, ghida și elibera.

Privind chipurile elevilor, toți cei prezenți au putut observa curajul de a fi autentici și libertatea de a gândi independent. Literatura nu a fost doar un obiect de studiu, ci un teren al descoperirii de sine, al asumării emoțiilor și al afirmării propriei voci. Amfiteatrul liceului s-a transformat într-un spațiu al dialogului viu și al libertății de

gândire, această întâlnire numită „Învăț să fiu eu” demonstrând puterea artei și a literaturii de a inspira și de a transforma.

Patru opere, patru universuri diferite, și totuși aceeași luptă interioară. Prințul Mișkin, Béranger, Santiago sau Guy Montag ne arată că adevărata forță nu vine din conformare, ci din fidelitatea față de propriul adevăr, din capacitatea de a gândi singur și de a rămâne vertical în fața lumii. Fiecare moment al serii, fiecare fragment citit, fiecare gest și replică, au fost o oferire de înțelegere și încurajare – un dialog cu sufletele lor, dar și cu ale noastre, ale celor care îi însoțim.

Literatura, muzica și emoția colectivă au creat împreună un spațiu în care fiecare și-a putut regăsi propria voce și verticalitate, și au transformat amfiteatrul liceului într-o adevărată oglindă a sinelui. O seară în care am încercat să demonstrăm că libertatea de gândire și curajul de a fi tu însuși nu se învață neapărat din manuale, ci din experiență, reflecție și asumare personală.

Mărțișorul

de MIHALACHE MĂDĂLINA GABRIELA

Mărțișorul este un obiect mic de podoabă, legat de un șnur împletit din două fire, unul alb și unul roșu, care apare în tradiția românilor și a unor populații învecinate, din timpuri vechi. Împreună cu mărțișorul care se oferă de 1 Martie, deseori, sunt oferite și flori timpurii de primăvară, reprezentativ fiind ghiocelul.

Obiceiul de mărțișor a fost inclus în lista elementelor patrimoniului cultural imaterial al umanității UNESCO în anul 2017, ca „evenimente culturale asociate cu sărbătorirea zilei de 1 martie”, propus într-un dosar colectiv de către Bulgaria, Macedonia de Nord, Republica Moldova și România.

Cuvântul Mărțișor este diminutivul lui „marț”, vechiul nume popular al lunii martie și înseamnă literal „micul martie”.

Originea mărțișorului este veche de peste 8.000 de ani, având rădăcini daco-tracice și romane. În mitologia modernă a bulgarilor mărțișorul ar fi legat de întemeierea primului lor hanat la Dunăre, în anul 681, deși numele latin indică altceva.

Mărțișorul simbolizează renașterea naturii, primăvara, fiind oferit cadou și purtat întreaga lună martie pe articole de îmbrăcăminte, în dreptul inimii sau la mână.

Șnurul alb-roșu reprezintă împletirea iernii (puritate) cu vara (iubire, pasiune). Cele două culori simbolizează armonia și unitatea contrariilor.

Tradițional, era un talisman de protecție ce aducea noroc, sănătate sau proteja purtătorul lui de spiritele rele. La sfârșitul lunii era pus pe ramura unui copac sau pe flori pentru a aduce prosperitate.

La 1 Martie primesc mărțișoare persoanele de sex feminin. În Moldova tradiția este diferită: femeile oferă bărbaților acest cadou.

Inițial mărțișoarele au fost confecționate din lână, bumbac, cânepă sau mătase. În funcție de zone a fost monocrom, bicolor sau tricolor. Astăzi șnurul tradițional este împletit din mătase albă și roșie.

În practica românească, cu timpul, acestui șnur i s-a adăugat o amuletă ce trebuia să-l protejeze pe purtător de toate relele. Ea era din argint, aramă sau aur.

În prezent amuleta are forme diferite și este purtătoarea unor mesaje simbolice fiind confecționată din diverse materiale: textile, plante uscate, pietre semiprețioase modelate, sticlă, scoici, metale de toate felurile sau plastic.

Din anul 2018 s-a intensificat funcția de identitare și patrimonializare a mărțișorului prin activitățile instituțiilor muzeale, prin târgurile de mărțișoare...

Alături de sorcovă, plugușor și căluș, mărțișorul este act cultural tradițional.

REZEANU DARIA
studentă, anul III
Facultatea de Litere,
Craiova

Florile de primăvară – simboluri ale reînnoirii naturii și ale sensibilității umane

Primăvara este, în mod tradițional, anotimpul renașterii, al regenerării și al redescoperirii echilibrului dintre om și natură. După perioada rece și aparent inertă a iernii, natura revine la viață printr-o explozie de forme, culori și parfumuri, iar florile de primăvară devin expresia cea mai vizibilă și mai sensibilă a acestui proces.

În acest context, specii precum ghiocelul (*Galanthus nivalis*), brândușa, narcisa, zambila, lealea și liliacul marchează, fiecare în felul său, etapele revenirii la viață a mediului natural. Ghiocelul, delicat și discret, este considerat primul semn al primăverii, simbolizând speranța și puritatea. Acesta este urmat de brândușe și narcise, care adaugă nuanțe variate peisajului, în timp ce lealele și zambilele impresionează prin cromatica bogată și parfumul lor specific. Liliacul, la rândul său, completează acest tablou prin eleganță și intensitate olfactivă.

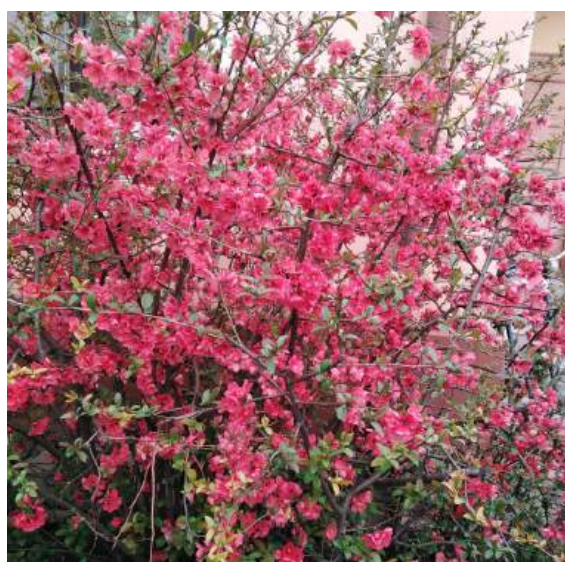
Din perspectivă estetică, florile de primăvară contribuie la definirea unui cadru natural armonios, în care diversitatea și echilibrul coexistă. Totodată, ele au fost, de-a lungul timpului, surse de inspirație pentru numeroase creații literare și artistice, fiind asociate cu idei precum începutul, fragilitatea, efemeritatea și speranța. Literatura română și universală valorifică frecvent aceste simboluri, integrând florile în structuri metaforice menite să exprime complexitatea trăirilor umane.

În același timp, florile de primăvară pot fi privite și dintr-o perspectivă culturală și simbolică mai amplă. Ele marchează nu doar schimbarea unui anotimp, ci și o transformare interioară, sugerând posibilitatea unui nou început. Într-o societate caracterizată de dinamism și accelerare, apropierea de natură și contemplarea acestor elemente simple pot reprezenta forme de reconectare cu valorile esențiale.

Subsemnata, Rezeanu Daria, studentă în anul al III-lea la Facultatea de Litere din Craiova, manifestă un interes constant pentru relația dintre natură și expresia sa în plan cultural și literar. Prezentul demers se înscrie în această direcție, propunând o reflecție asupra modului în care florile de primăvară pot fi interpretate nu doar ca elemente ale mediului natural, ci și ca simboluri ale sensibilității și ale continuității existenței.

Prin urmare, florile de primăvară nu reprezintă doar manifestări ale diversității vegetale, ci și repere simbolice în construirea unei relații armonioase între om și natură. Ele ne invită la contemplare, la echilibru și la redescoperirea unei sensibilități adesea estompate de ritmul cotidian.

Astfel, în simplitatea și frumusețea lor, florile de primăvară rămân o expresie profundă a vieții, a reînnoirii și a legăturii permanente dintre natură și spiritul uman.

DAIANA POSTESCU
profesor

deschideri

„Baba” Caragea

(FRAGMENT DIN VOLUMUL MEMORIALISTIC „AMINTIRI DIN DEALURILE DOMAȘNEI”)

Măriuțo, draga mea prietenă, ți-am spus odată că sunt un copil crescut pe la multe uși.. Hai, să-ți deschid azi una dintre ele....

Mama mea a avut trei surori. După ce ea n-a mai fost – aveam șase ani atunci.... – au rămas surorile ei: una în Turnu Severin, una la Domașnea-Caraș și una la Orșova, plus bunica la Poroina Mare - Mehedinți....

Tata n-a vrut să mă dea lor, să mă crească – i-ar fi fost, poate, mai ușor... Îmi amintesc că în cei patru ani de „primară” venea la mine, în fiecare zi! cu ceea ce s-ar putea numi azi „pachetel”: era o felie mare de pâine neagră, proaspătă, tăiată chiar din mijlocul unei pâini de două kilograme, cumpărată în dimineața aia de la brutăria Ceapelui nostru din Fălcoiu, glazurată generos cu magiun de prune. Îmi spunea mereu aceleași cinci cuvinte, fără nicio „variantă” care, repetate mereu, ajunseseră să mă exaspereze, deși îl iubeam enorm pe tata:

– Ia, Dane, tată, și mănâncă!

Mie mi se părea imensă și cumplit de grețoasă felia aceea de pâine cu magiun, așa că, după ce mușcam de două-trei ori din ea, o aruncam la gunoi. Timp de patru ani, feliile acelea enorme de pâine cu magiun de prune au sfârșit la coșul cu gunoi... Mare, am înțeles că în felia aceea nesuferită era toată dragostea lui de tată rămas singur...

Era un bărbat frumos tata, foarte direct, crunt de sincer și ironic până la Dumnezeu... O dată, s-a întâmplat să iau un opt la Dictare, iar el, o lună de zile, nu m-a slăbit, râzând, din „Ce mai faci, măi Optare?” Iar mie îmi venea să-mi iau zilele, de necaz...

Până la urmă, tata și surorile mamei au făcut o învoială: în fiecare vară, o lună-două, cât voiam eu, să vin la ele.... Așa că, verile erau un fel de periplu prin Mehedinți și Caraș, iar eu profitam de asta, din plin.

Mno, la Orșova îmi plăcea cel mai mult. Era vară-mea Minodora (care și acum zice că, dacă n-aș fi fost eu, ea n-ar fi avut copilărie), orașul era nou și frumos, plin de verdeță și de flori... Și era Dunărea, ah, Dunărea!....

Stăteau la bloc, în spatele celor trei turnuri. Când veneam eu, era revoluție: ne strângeam copiii de la vreo șapte scări de bloc, fete și băieți de vârste apropiate (eu – tartorul drăciilor... săraca mătușă-mea, ce de reclamații primea!...) și era o vânzoleală și o gălăgie.... mai ales seara, că jucam „Pitulatea”, la întuneric, prin toate tufșurile și prin toți copacii. Părinții ne lăsau să stăm până la ce oră voiam noi...

Să zicem că toată lumea se bucura că venea „Vijelia Dana”... în afară de o persoană: Doamna Caragea...

Erau doi pensionari fără copii, la vreo 60 de ani, vârstă matusalemică pentru noi, ea – fostă profesoară de muzică, el – fost inginer. Ea, o femeie înaltă, cu părul argintat, strâns într-un coc sever, cu alură aristocratică, cu buzele subțiri, strânse ca o linie, totdeauna pe tocuri și îmbrăcată impecabil; detesta zgomotul, își detesta vecinii și, mai ales, detesta copiii (și dintre toți, cel mai mult pe mine...). El, un moșuleț filiform, cu cheliuță simpatică și cu o mustață fumurie, îmbrăcat veșnic cu aceiași pantaloni gri-deschis (noi făceam pariu că are un dulap imens, plin cu mii de perechi de pantaloni gri-deschis) și cu aceeași cămașă cu mâneci scurte, în pătrățele albastre și bleu; adora copiii, venea la noi la bancă, vorbea îndelung cu noi, ne spunea glume și povești.... și, Doamne, cum povestea din tinerețea lui!... semăna cu Neagu Djuvara – mi-am dat seama de asta mult mai târziu... N-am știut niciodată numele lor mic.

Când auzeau că „Vine Dana!”, reacționau cam așa: ea intra în „depresie” (primul lucru, o întreba pe mătușă-mea:

–Doamna Nanu, și cât stă Dana?), iar el... doar nu mișca din urechi, de bucurie... Când ajungeam la Orșova, încă din gară, mătușă-mea, profesoară respectată în oraș, îmi făcea instruc-tajul de „protecția muncii”:

– Vezi, Dana, să n-o supărați pe Doamna Caragea, că ne faceți de răs, mamă!

Eu, clămpănind din gene:

– Sigur că da, tanti!

Iar vară-mea Minodora, țopăind:

– A venit Danaaaa, de mâine vede ea, „baba” Caragea!...

Ajungeam la bloc. Dacă era la scară, îmi arun-ca o privire scurtă, cam cum s-ar fi uitat la o omidă scârboasă și mare (așa traduceam eu...), îmi răspundea la salut din vârful buzelor rujate roz-sidefat și îmi întorcea un spate regal, mor-măind ceva despre fetele care se îmbracă în pan-taloni scurți, indecentele de ele! ...Dacă era el:

– Dănuțo, cât ai crescut! Hai, sus, pe urmă vii la bancă!...

Și, clar, când coboram, era acolo. Îi dădeam raportul complet: cum stau cu școala, ce premiu am luat, de ce 9,66 la matematică și cum s-a în-tâmplat „catastrofa”, ce am citit, ce mai citesc..... Aveam mereu discuții lungi pe marginea cărților citite (citeam pe vremea aceea Dumas și Michel Zevaco, cu aventuri pe care le puneam în sce-nă cu gașca de la bloc, eu, evident D’Artagnan și Fausta...), îmi dădea cărți de matematică, să rezolv probleme (acasă, nu în vacanță!). El m-a învățat Alfabetul Morse (să vezi ce duduiau țevile de calorifer, când ne chemam la joacă, seara!).

Ea, „baba” (deși nu era deloc o babă, era o femeie frumoasă, încă...) ne pândeia orice greșală și ne spunea părinților imediat – pe mine, cel puțin, de două ori pe zi. Dar nici eu nu rămâneam datoare: Cine punea muzică, la maximum, în orele de liniș-te? Cine sărea seara, la ea în balcon, cu un cearceaf

alb în cap și o speria de țița din toți rărunchii? Cine suna la ușa ei de 30 de ori pe zi, inclusiv la 11 noaptea (ăsta era ritualul nostru zilnic, înainte de a pleca toți copiii la culcare...)? Cine i-a scris pe ușă cu carioca „Atenție, câine rău!”? „Je”, adică „moi”!...

O singură dată, când eram noi singure la scara blocului, m-a privit luuung și... m-a invitat în casă la ea, unde mi-a dat dulceață de cireșe amare și apă rece. Tot timpul mi-a făcut observații despre postură, despre cum să țin picioarele când stau în fotoliu, cum să țin gura închisă, să nu vorbesc niciodată cu gura plină... Eu mâncam cu gogâl-țuri, că trebuia să-i răspund la întrebări. Era de față și domnul Caragea, dar el nu spunea nimic... Și, dintr-o dată, fără nicio „pregătire prealabilă”, ea m-a făcut praf:

– Mi-ar fi plăcut să am o fetiță ca tine...

Eu am ripostat imediat:

– Nuuu, n-are cum, dumneavoastră vă plac alea cu șorțulețe și cu volănașe, tăcute și politi-coase. Eu sunt Ioana D’Arc, pardon, Dana...Drac!

Au izbucnit în răs amândoi, parcă le aud și acum râsul...

Atunci am semnat „Pax Aeterna Caragica”...

Despre autoare: născută în august 1967 în comuna Fălcoiu, unde a urmat cursurile șco-lii gimnaziale. Absolventă a Liceului „Mihai Viteazul” din Caracal și licențiată, în 1995, a Facultății de Fizică-Chimie a Universității din București. Debutează în anul 1980, la 14 ani, în ziarul „Oltul”, cu un grupaj de poezii, sub îndrumarea profesoarei Anne Marie Pogan. Este profesoară la școala din comuna natală și are în pregătire un volum de proză memo-rialistică, „Amintiri din dealurile Domașnei”.

DUMITRU (ADI) STANCA
colonel (r)

Japonia – în culorile toamnei (II)

Ne despărțim din nou de bagaje, păstrând strictul necesar și luăm trenul către **Nara**, fostă capitală a Japoniei între 710 și 784, sub numele de Heijō-kyō. Cele mai multe dintre complexele mari de temple datează din această perioadă. Deși orașul și-a pierdut importanța după ce capitala a fost mutată la Kyoto, templele budiste și altarele Shintō și-au extins treptat puterea și au supraviețuit până în zilele noastre. Din 1961 până în 2006, Nara a fost locul parcului de distracții Nara Dreamland, al cărui design s-a bazat în mare parte pe Disneyland din California.

De la gară, pașii ne poartă către Parcul Nara, fondat în 1880, unul din cele mai vechi parcuri din Japonia. Suprafața parcului este de circa 502 ha, iar împreună cu templele Tōdai-ji, Kōfuku-ji și Kasuga-taisha, amplasate în parc sau la marginea lui, ocupă un teritoriu de 660 ha. Aici suntem asaltați de caprioare care, deși sălbatice,

sunt extrem de prietenoase (uneori agasante) cu oamenii.

Potrivit unei legende, Takemikazuchi, unul dintre cei patru zei ai templului Kasuga, a venit de la templul Kashima pe muntele Mikasa de lângă Nara (cunoscut și ca muntele Wakakusa), călare pe un cerb pătat alb. De atunci, cerbii pătați au fost considerați animale sacre de discipolii templelor Kasuga și Kōfuku-ji. Uciderea unui astfel de cerb era pedepsită cu moartea cel puțin până în anul 1637, când a avut loc ultima astfel de execuție. În prezent, pedeapsa este încarcerarea. De exemplu, în 2010, un bărbat a fost condamnat la o jumătate de an de închisoare pentru uciderea unui cerb cu arbaleta. După cel de-al Doilea Război Mondial, cerbii pătați nu mai sunt considerați animale sacre, în schimb au fost recunoscuți ca patrimoniu național, fiind în continuare protejați prin lege. În prezent, vizitatorii

parcului pot achiziționa un fel special de biscuiți cu care hrănesc cerbii. Biscuiții sunt comercializați exclusiv de o companie japoneză.

„Biscuiți pentru cerbi” la vânzare

Dintre cele 3 temple existente aici, îl vizităm pe cel mai important: Tōdai-ji (o încercare de a imita templele chinezești din dinastia Tang), inclus în Patrimoniul Mondial UNESCO, cea mai mare clădire de lemn din lume (până în 1988) care-l adăpostește pe Daibutsu, cel mai mare Budha din bronz din Japonia, având următoarele dimensiuni:

Înălțime: 14,98 m, Față: 5,33 m, Ochi: 1,02 m, Nas: 0,5 m, Urechi: 2,54 m, Greutate: 500 de tone.

Umerii statuii au un diametru de 28 de metri și are 960 de șase bucle în vârful capului. Aureola

are un diametru de 27 m cu 16 imagini, fiecare cu o înălțime de 2,4 m.

În interiorul genunchiului Marelui Buddha, folosind raze X, au fost descoperite un dinte uman, perle, oglinzi, săbii și bijuterii. Se crede că acestea sunt relicvele împăratului Shomu.

Deși a fost fondat inițial în anul 738 d.Hr., Tōdai-ji a fost deschis abia în anul 752 d.Hr. Templul a suferit mai multe reconstrucții de atunci, cea mai semnificativă reconstrucție (cea a Marii Săli a lui Buddha) având loc în 1709. Cu toate acestea, a fost în pragul prăbușirii la sfârșitul secolului al XIX-lea din cauza greutății acoperișului său imens. Prăbușirea a fost prevenită printr-o primă restaurare (1904–1913), iar aspectul său actual a fost finalizat folosind o structură de oțel între 1974 și 1980. Templul servește și ca sediu japonez al școlii budiste Keron.

Sala Marelui Buddha (Daibutsuden) a fost reconstruită de două ori după un incendiu. Clădirea actuală a fost terminată în 1709 și, deși imensă (57 de metri lungime, 50 de metri lățime și 49 de metri înălțime) este de fapt cu 30% mai mică decât predecesoarea sa, fiind redusă de la 11 la 7 travei lățime din cauza lipsei de fonduri.

Un punct de atracție din această sală, pe care nu-l găsim popularizat pe site-urile de turism, este un orificiu practicat la baza unuia dintre stâlpii de susținere ai templului, care se spune că are dimensiunea uneia dintre nările statuii. Legenda

spune că cine trece prin acel orificiu, destul de îngust pentru un om de dimensiuni normale, va avea parte de noroc în viață. Este inutil să spun că mai toți turiștii stăteau la coadă și făceau eforturi, adesea caraghioase, ca să treacă prin acel orificiu.

Până în 1998, a fost cea mai mare clădire din lemn din lume, fiind depășită în prezent de structuri moderne. Statuia Marelui Buddha a fost refăcută de mai multe ori din diverse motive, inclusiv din cauza daunelor provocate de cutremur. Măinile actuale ale statuii au fost realizate în Perioada Momoyama (1568–1615), iar capul a fost realizat în Perioada Edo (1615–1867).

O luăm agale spre gară, timp în care asistăm la vitrina unui magazin local de dulciuri la o demonstrație de preparat mochi, un desert japonez (prăjitură de orez) confectionat din *mochigome*, un tip de orez lipicios, și alte ingrediente precum: apă, zahăr și amidon de porumb, umplut cu pastă de fasole roșie, apoi luăm trenul către următoarea destinație: **Kyoto**.

Pentru început, vizităm sanctuarul shintoist Fushimi Inari Taisha, care se află la poalele muntelui Inari, la o altitudine de 233 de metri deasupra nivelului mării.

Cele mai vechi structuri au fost construite în anul 711 pe dealul Inariyama din sud-vestul orașului Kyoto, dar altarul a fost mutat în anul 816 la cererea călugărului Kūkai. Structura principală a altarului a fost construită în 1499. La poalele dealului se află poarta principală rōmon „poarta turnului” și altarul principal go-honden. În spatele lor, în mijlocul muntelui, altarul interior

(okumiya) este accesibil printr-o potecă mărginită de mii de torii (porți de culoare portocalie). Pe drumul spre vârful muntelui se află zeci de mii de altare de piatră (otsuka) pentru cult privat.

Inari a fost inițial și rămâne în primul rând protectorul orezului și agriculturii, dar negustorii îl venerază pe Inari și ca patron al afacerilor. Fiecare dintre cele aproximativ 10.000 de porți torii ale sanctuarului Fushimi Inari-Taisha au fost donate de câte o firmă japoneză, iar aproximativ 800 dintre acestea sunt așezate la rând pentru a forma Senbon Torii, creând impresia unui tunel. Se spune că altarul are în total zece mii de astfel de porți care desemnează intrarea în domeniul sfânt al kami-urilor și îl protejează împotriva forțelor malefice.

Penultima zi ne rezervă cele mai spectaculoase locuri din Kyoto. Prima oprire este la Castelul Nijo, o fortificație a cărei construcție a fost începută în 1602 de Tokugawa Ieyasu, fondatorul shogunatului Tokugawa, care a ordonat tuturor lorzilor feudali din vestul Japoniei să contribuie la construcția acestuia. A fost finalizată în timpul domniei nepotului său, Tokugawa Iemitsu, în 1626.

Fortificația adăpostește două palate: Nomaru și Honmaru, precum și nelipsita grădină japoneză.

Palatul Ninomaru, cu o suprafață de 3.300 de metri pătrați, este alcătuit din șase clădiri principale separate conectate între ele și este construit aproape în întregime din chiparos Hinoki. Decorul include cantități generoase de foiță de aur și sculpturi elaborate în lemn, menite să impresioneze vizitatorii cu puterea și bogăția shōgunilor.

Parcul templului Ryōanji

Ușile glisante și pereții fiecărei camere sunt decorați cu picturi murale realizate de artiști ai școlii Kanō. Vizitatorii de rang inferior erau primiți în regiunile exterioare ale Palatului Ninomaru, în timp ce vizitatorilor de rang înalt li se arătau camerele interioare mai subtile. În loc să încerce să ascundă intrările în camere pentru gărzile de corp (așa cum se făcea în multe castele), familia Tokugawa a ales să le expună la vedere. Astfel, construcția se preta la exprimarea intimidării și puterii față de vizitatorii din perioada Edo.

Una dintre cele mai izbitoare caracteristici ale Palatului Ninomaru sunt „podelele privighetoare” (uguisubari) de pe coridoare, care scot un sunet de ciripit atunci când se calcă pe ele. Acestea sunt adesea descrise incorect ca o caracteristică menită să alerteze prezența intrușilor, dar, de fapt, sunt cauzate doar de clemele care se mișcă pe cuiele din grinzile de lemn care susțin podeaua.

Palatul Honmaru, care a fost inițial similar cu Palatul Ninomaru, are o suprafață de 1.600 de metri pătrați. Complexul este format din patru părți: spații de locuit, camere de recepție și divertisment, holuri de intrare și bucătărie. Diferitele zone sunt conectate prin coridoare și curți interioare. Stilul arhitectural este din perioada Edo târzie și expune picturi ale mai multor maeștri celebri.

Structurile originale au fost înlocuite, între 1893 și 1894, de structurile actuale prin mutarea unei părți a fostului Palat Katsura din cadrul Incintei Imperiale Kyoto în incinta interioară a Castelului Nijō. În 1928, banchetul de întronare al împăratului Hirohito a avut loc aici.

Zona castelului are mai multe grădini și livezi de cireși și pruni japonezi. Grădina Ninomaru a fost proiectată de arhitectul peisagist și maestrul ceaiului Kobori Enshū.

Ajungem apoi la Templul Pavilionului de Aur Kinkaku-ji, un renumit templu budist Zen, faimos pentru pavilionul său central, ale cărui ultime două etaje sunt acoperite în întregime cu foiță de aur. Aurul folosit avea scopul de a atenua și purifica orice poluare sau gânduri și sentimente negative față de moarte. Pe lângă semnificația simbolică din spatele foiței de aur, perioada Muromachi s-a bazat în mare măsură pe excese vizuale. Având în vedere accentul pus pe Pavilionul de Aur, modul în care structura este acoperită în principal cu acest material creează o impresie care iese în evidență datorită reflexiei luminii solare și efectului pe care această reflexie îl creează asupra iazului ce-l înconjoară.

Kinkaku-ji a fost inițial o vilă numită Kitayama-dai, aparținând unui puternic om de stat, Saionji Kintsune. În 1397 vila a fost cumpărată de către shōgunul Ashikaga Yoshimitsu și transformată într-o vilă de pensionare opulentă. După moartea sa în 1408, complexul a fost transformat într-un templu Zen, în conformitate cu dorințele sale. Pavilionul a ars de mai multe ori de-a lungul istoriei, inclusiv într-un incendiu provocat de un călugăr fanatic în 1950. Structura actuală este o reconstrucție fidelă din 1955.

Pavilionul de Aur este amplasat într-o grădină japoneză (kaiyū-shiki-teien), o grădină peisagistică în stil circular. Pavilionul se extinde peste un

iaz, numit Kyōko-chi (Iazul Oglinzii), care reflectă clădirea și care conține 10 insule mai mici. Podurile și plantele sunt aranjate într-un mod specific pentru a reprezenta locuri celebre din literatura chineză și japoneză. Puncte de belvedere și puncte focale au fost stabilite datorită amplasării strategice a pavilionului pentru a vizualiza grădinile din jurul pavilionului.

Următorul popas îl facem la Kiyomizu-dera (Templul Apei Pure), fondat la sfârșitul perioadei Nara. Denumirea sa provine de la cascada din cadrul complexului, kiyomizu însemnând apă curată sau apă pură.

Templul a fost dedicat lui Senju Kannon, una dintre manifestările lui bodhisattva Avalokiteśvara (Kannon bosatsu). Pe parcursul perioadei de peste 1200 ani, templul a fost ars sau distrus de repetate ori, dar mereu reconstruit. Majoritatea clădirilor contemporane au fost reconstruite în 1633. În 1994 Kiyomizu-dera a fost înscris în lista de Patrimoniul Cultural Mondial UNESCO ca Monument Istoric al Vechiului Kyoto.

Sala principală are o terasă, care se sprijină pe piloni înalți și oferă o priveliște impresionantă asupra orașului Kyoto. Expresia „a sări de pe terasa Kiyomizu” populară în limba japoneză se poate echivala cu expresia „a-și încerca soarta”. Expresia se referă la o tradiție din perioada Edo, potrivit căreia persoanei care supraviețuiește saltului de 13 m de pe terasă i se va împlini visul. În perioada Edo au fost documentate 234 de încercări, din care 85,4% au supraviețuit. În prezent această practică este interzisă.

Mai jos de sala principală se afla cascada Otowa, unde trei șuvoaie de apă se scurg în bazin. Vizitatorii templului iau apă careia i se atribuie proprietăți curative. Se spune că consumarea apei din cele trei șuvoaie conferă înțelepciune, sănătate și longevitate, însă unii japonezi cred că pot fi alese doar două, deoarece fiind lacomă și bând din toate trei șuvoaiele persoana atrage nenorocire asupra sa.

Încheiem ziua cu o vizită la Ryoanji, un alt templu budist Zen, unul dintre cele mai frumoase temple din Japonia, în special datorită grădinii sale de piatră, cunoscută sub numele „Grădina Secundelor fără sfârșit”. Principala atracție este grădina karesansui (peisaj uscat), considerată cel mai bun exemplu de acest gen. Înconjurată de un zid de pământ, grădina este formată din cincisprezece pietre, de diferite dimensiuni, plasate cu grijă, care par să „plutească într-o mare de pietriș alb greblat”. O caracteristică cheie și un mister al grădinii este că, din orice punct de observație de pe verandă, doar paisprezece dintre cele cincisprezece pietre sunt vizibile; cel puțin una este întotdeauna ascunsă vederii. Se spune

Lacul templului Ryoanji

că numai atunci când cineva atinge iluminarea pot fi văzute toate cele cincisprezece pietre simultan. Designul grădinii este abstract și deschis interpretării, semnificația sa fiind diferită pentru fiecare observator, permițând reflecția individuală și un sentiment de conexiune cu spațiul.

Terenul templului include o grădină mare pentru plimbări în jurul Iazului Kyōyōchi, care datează din perioada în care locul a fost folosit inițial ca vilă a unui aristocrat în perioada Heian. Această zonă oferă peisaje frumoase care se schimbă odată cu anotimpurile, de la florile de cireș primăvara până la frunzele vibrante de toamnă.

Într-o grădină mai mică din spatele Locuinței Abatelui (Hōjō), se află un faimos bazin de apă din piatră (Tsukubai). Bazinul circular este integrat cu patru caractere kanji care, atunci când sunt citite împreună cu bazinul pătrat ca radical central, transmit maxima Zen: „Învăț doar să fiu mulțumit”.

Deși ultima zi în Kyoto ar fi fost dedicată ultimelor cumpărături, am ales să facem o scurtă vizită în Uji, localitate renumită prin ceaiul „matcha” care se produce aici. Profităm de abonamentul pe care îl aveam și luăm trenul din gara Kyoto către Uji, dis-de-dimineață ca să prindem programarea la un producător local de ceai. Ne primește domnul Kombayashi, un bărbat de 70 de ani care ne prezintă istoria de 16 generații și peste 150 de ani a familiei sale care produce ceaiul, păstrând metode tradiționale, fiind furnizor al familiei imperiale. Măinile sale care păstrează culoarea verde a prafului de matcha sunt dovada muncii făcute cu pasiune.

Fiul său (generația a 17-a) ne prezintă modalitatea de preparare prin râșnirea frunzelor uscate de ceai a prafului de matcha, precum și modalitatea de preparare și consum a ceaiului matcha.

Părăsim casa muzeu / magazin a familiei Kombayashi și ne îndreptăm către Templul

Byodoin, un renumit templu budist, o capodoperă a arhitecturii budiste din secolul al XI-lea, inclus în Patrimoniul Mondial UNESCO.

Inițial pe acest loc se afla o vilă aflată în proprietatea clanului Minamoto. În 1052 Fujiwara no Yorimichi, pe atunci Consilierul Suprem al Împăratului Japoniei, a transformat vila într-un templu budist. Acesta nu este deschis publicului larg, fiind accesibil numai pentru ceremonii budiste în zile importante. Majoritatea obiectelor complexului Byōdō-in cu statut de Tezaur Național, inclusiv 26 statuete Bodhisattva confecționate din lemn de chiparos, clopotul templului, cele două păsări Phoenix și alte obiecte de importanță istorică sunt găzduite de Muzeul Hoshokan (Muzeul templului).

Pavilionul păsărilor Phoenix, sau Pavilionul lui Buddha Amitābha, cea mai cunoscută clădire a templului, a fost construită în 1053. Se crede că denumirea este datorată celor două păsări Phoenix de pe acoperișul Sălii Centrale, precum și faptului, că forma clădirii se aseamănă cu o pasăre în zbor. Imaginea templului este imprimată pe aversul monedelor de 10 yeni.

Pavilionul păsărilor Phoenix este înconjurat de Grădina Pământului Pur, un tip original de grădină, caracteristic credințelor sectei amidiste a Pământului Pur din perioada Heiancare a servit drept model pentru grădinile din toată Japonia.

În drumul către gară ne oprim la Podul Uji, considerat unul dintre cele mai vechi poduri din Japonia, fiind construit inițial în anul 646. Structura actuală datează din 1996, dar păstrează elemente tradiționale, cum ar fi ornamentele în formă de ceapă («Giboshi») pe balustradele de lemn. La unul dintre capetele podului, tronează statuia lui Murasaki Shikibu, scriitoare și poetă japoneză, doamnă de onoare la Curtea Imperială în perioada Heian, renumită pentru că a scris Genji monogatari (Povestea lui Genji), o cronică complexă și detaliată a vieții curții Heian, urmărind

viața protagonistului, prințul Hikaru Genji, de la naștere până la moarte. Această operă este considerată, în general, primul roman din lume și o capodoperă a literaturii japoneze și universale.

Pornim înapoi cu trenul și ajungem în gara Kyoto cam pe la ora prânzului. Gara este a doua cea mai mare clădire de gară din Japonia, o clădire masivă, proiectată de arhitectul Hiroshi Hara și finalizată în 1997. Este o structură impresionantă din sticlă și oțel, un complex multifuncțional de 15 etaje, care găzduiește o gamă largă de facilități dincolo de simplul transport, cu un atrium vast, pasarele aeriene (Skyway) și o scară monumentală (Grand Staircase) iluminată cu LED-uri, care oferă spectacole de lumini tematice seara.

Conectează liniile Shinkansen (trenul de mare viteză), liniile JR locale, metroul, și terminalele de autobuz, facilitând deplasarea în oraș și în regiunea Kansai. Include un magazin universal Isetan, centrul comercial subteran Porta și alte numeroase magazine de suveniruri.

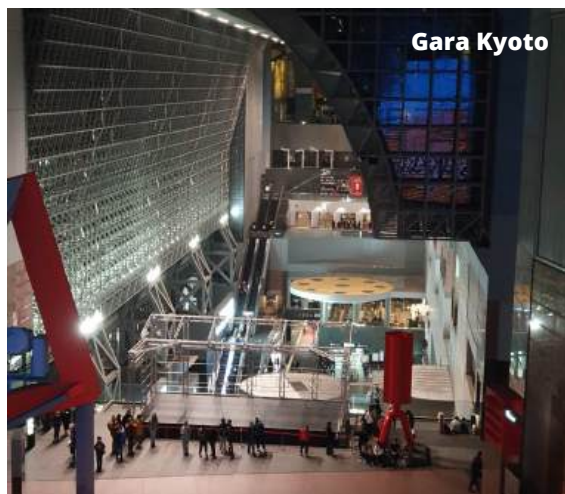
Până la plecarea către aeroport mai avem destul timp, așa că ne oprim să servim masa de prânz în unul dintre restaurantele din această impozantă clădire. Ne oprim la etajul 10, la renumita Kyoto Ramen Street, cu o selecție de restaurante specializate în ramen din diverse regiuni ale Japoniei.

Ramenul este o faimoasă supă japoneză cu tăiței, originară din China, care a evoluat într-un fenomen culinar global, cu numeroase variații regionale în Japonia și în întreaga lume.

Un bol de ramen autentic este alcătuit din următoarele elemente cheie: Tăiței (Men) - Tăiței de grâu alcalini, care le conferă o textură elastică și o culoare gălbuie distinctivă; Supă (Dashi/Chintan/Paitan) - Baza lichidă, de obicei preparată din oase de pui sau porc, pește, alge kombu sau legume. Sos de aromă (Tare): Un sos concentrat care adaugă gustul final și salinitatea supei. Fără acest sos, supa ar fi fadă; Toppinguri: Ingrediente precum felii de carne de porc (chāshū), ouă fierte moi, alge nori uscate, ceapă verde, menma (bambus fermentat) și porumb.

După ce încercăm și această experiență, ne ridicăm bagajele de la hotel și ne deplasăm cu autocarul către aeroportul internațional Kansai, deschis în 1994, situat pe o insulă artificială în Golful Osaka. Deși este un aeroport internațional, nu afișează luxul și opulența celor din Istanbul, Doha sau Dubai.

După un zbor de 14 ore până la Istanbul, o escală de 3 ore și încă un zbor de o oră, ajungem la București. Rămânem în minte cu imaginile locurilor pe care le-am vizitat, iar istorisirile pe care le vom face apropiaților ni le vor readuce de fiecare dată în actualitate.

Premiile revistei „Convorbiri Literare” (Iași)

Municipiul Iași a găzduit, în perioada 21 – 23 mai 2026, cea de-a XXX-a ediție a Zilelor Revistei „Convorbiri Literare”, unul dintre cele mai importante evenimente dedicate culturii și literaturii române. Programul a inclus lansări de carte și film, simpozioane, colocvii și întâlniri cu personalități ale vieții culturale. Momentul central al manifestărilor a avut loc vineri, 22 mai, în Sala „Vasile Pogor” a Primăriei Municipiului Iași, unde au fost decernate Premiile anuale ale revistei.

Premiul pentru Poezie: NICOLAE COANDE, VASILE NEDELCIU

Rădăcinile nu se văd, dar fără ele nimic nu poate ființa!